

İLK YARDIM

Eğitimci: Safiye Yağlı İlgililer

İLK YARDIM NEDİR?

Herhangi bir kaza veya yaşamı tehlikeye düşüren durumda sağlık görevlileri gelinceye kadar hayatın kurtarılması yada durumun kötüye gitmesini engellemek amacı ile olay yerinde **TIBBİ-ARAÇ-GEREÇ** olmadan yapılan **İLAÇSIZ** uygulamalardır.

ACİL TEDAVİ NEDİR?

Acil tedavi ünitelerinde hasta/yaralılara doktor ve sağlık personeli tarafından tıbbi uygulamalardır.

İLKYARDIMCI KİMDİR?

Hasta veya yaralıya tıbbi araç gereç aranmaksızın mevcut araç gereçlerle İLAÇSIZ uygulama yapan eğitimli kişi yada kişilerdir

İlk yardım ve acil tedavi arasındaki fark

İlk yardım

- Eğitim almış
- Tıbbi, araç ve gereç kullanılmaz
- İlaçlı tedavi yapılmaz

Acil tedavi

- Ehliyetli sağlık personeli
- Tıbbi, araç ve gereç kullanılır
- İlaçlı tedavi yapılır

İlk yardımın öncelikli amaçları nelerdir?

- Hayati tehlikeyi ortadan kaldırmak,
- Yaşamsal fonksiyonların sürdürülmesini sağlamak,
- Hasta/yaralının durumunun kötüleşmesini önlemek,
- İyileşmeyi kolaylaştırmak.

İlkyardımanın Temel Uygulamaları

Koruma: En önemli işlem olay yerinde oluşabilecek tehlikeleri belirleyerek güvenli bir çevre oluşturmaktır.

Bildirme: En hızlı ve doğru şekilde gerekli yardım kuruluşlarına haber verilmesidir. **(112)**

Kurtarma (Müdahale): Olay yerinde hasta / yaralılara müdahale hızlı ancak sakin bir şekilde yapılmalıdır.

112'nin aranması sırasında nelere dikkat edilmelidir?

Sakin olunmalı yada sakin olan bir kişinin araması sağlanmalıdır.

- **112** merkezi tarafından sorulan sorulara net bir şekilde cevap verilmelidir;
- Kesin yer ve adres bilgileri verilirken, olayın olduğu yere yakın bir caddenin yada çok bilinen bir yerin adı verilmelidir,

112'nin aranması sırasında nelere dikkat edilmelidir?

Kimin, hangi numaradan aradığı bildirilmelidir,

- Hasta/yaralı(lar)ın adı ve olayın tanımı yapılmalıdır,
- Hasta/yaralı sayısı ve durumu bildirilmelidir,
- Eğer herhangi bir ilkyardım uygulaması yapıldıysa nasıl bir yardım verildiği belirtilmelidir,

İlkyardımcının müdahale ile ilgili yapması gerekenler nelerdir?

- Hasta / yaralıların durumunu değerlendirmek (ABC) ve öncelikli müdahale edilecekleri belirlemek
- Hasta/yaralının korku ve endişelerini gidermek

Hasta/yaralıya müdahalede yardımcı olacak kişileri organize etmek

- Hasta/yaralının durumunun ağırlaşmasını önlemek için kendi kişisel olanakları ile gerekli müdahalelerde bulunmak
- Kırıklara yerinde müdahale etmek
- Hasta/yaralıyı sıcak tutmak

İlkyardımcının özellikleri nasıl olmalıdır?

- İnsan vücudu ile ilgili temel bilgilere sahip olmak,
- Önce kendi can güvenliğini korumak,
- Sakin, kendine güvenli ve pratik olmak,
- Eldeki olanakları değerlendirebilmek,

Olayı anında ve doğru olarak haber vermek (**112'yi aramak**),

- Çevredeki kişileri organize edebilmek ve onlardan yararlanabilmek,
- İyi bir iletişim becerisine sahip olmak.

Hayat kurtarma zinciri nedir?

Hayat kurtarma zinciri 4 halka dan oluşur. Son iki halka ileri yaşam desteğine aittir ve ilkyardımcının görevi değildir.

- **1.Halka** - Sağlık kuruluşuna haber verme
- **2.Halka** - Olay yerinde yapılan **Temel Yaşam Desteği**
- **3.Halka** - Ambulans ekiplerince yapılan müdahaleler
- **4.Halka** - Hastane acil servisleridir

İlkyardımanın ABC si nedir?

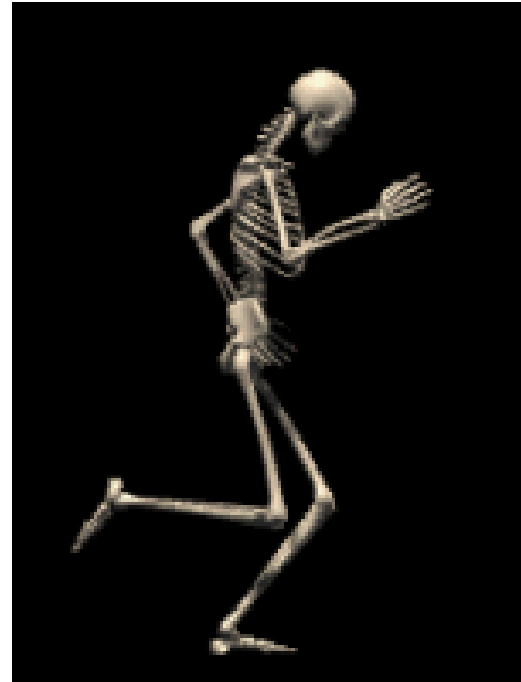
- Bilinç kontrol edilmeli, bilinç kapalı ise aşağıdakiler hızla değerlendirilmelidir:
- **A.** Hava yolu açıklığının değerlendirilmesi
- **B.** Solunumun değerlendirilmesi (**Bak-Dinle-Hisset**)
- **C.** Dolaşımın değerlendirilmesi

İlkyardımcının Bilmesi Gereken Vücudu Oluşturan Sistemler

- ✓ Hareket Sistemi
- ✓ Dolaşım Sistemi
- ✓ Solunum Sistemi
- ✓ Sinir Sistemi
- ✓ Boşaltım Sistemi
- ✓ Sindirim Sistemi

Hareket Sistemi

- ✓ Kemik
- ✓ Eklem
- ✓ Kas

Dolaşım sistemi

- ✓ Kalp
- ✓ Kan Damarları
- ✓ Kan

Solunum Sistemi

- ✓ Solunum Yolları
- ✓ Akciğerler

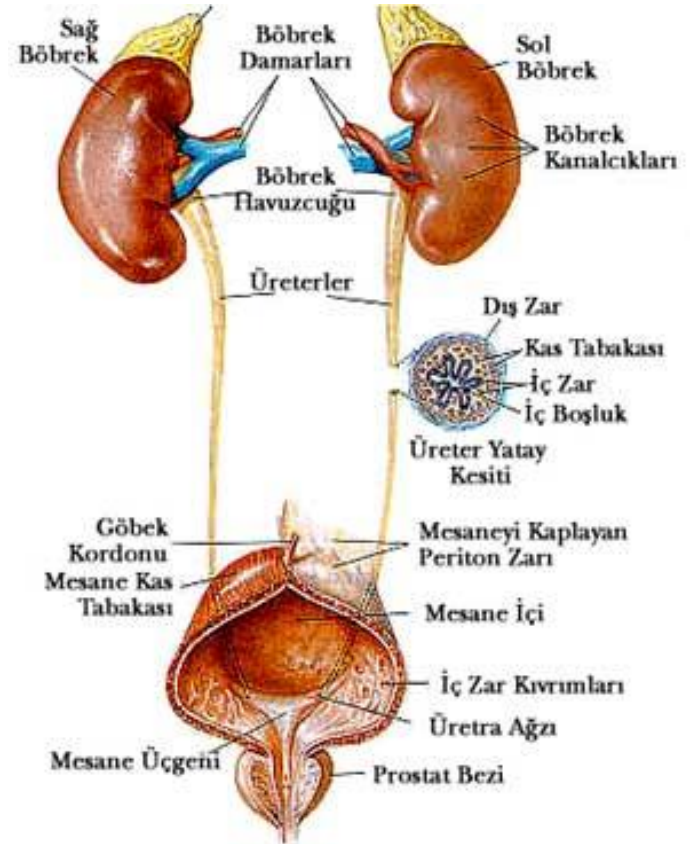
Sinir Sistemi

- ✓ Beyin
- ✓ Beyincik
- ✓ Omurilik
- ✓ Omurilik Soğan

Boşaltım Sistemi

- ✓ İdrar Borusu
- ✓ İdrar Kesesi
- ✓ İdrar Kanalları
- ✓ Böbrekler

Sindirim Sistemi

- ✓ Dil ve Dişler
- ✓ Yemek Borusu
- ✓ Mide
- ✓ Safra Kesesi
- ✓ Pankreas
- ✓ Bağırsaklar
- ✓ Karaciğer

Hasta/Yaralı ve Olay Yerinin Değerlendirilmesinin Amacı

- ✓ Hastalık ya da yaralanmanın ciddiyetini değerlendirmek.
- ✓ İlk yardım önceliklerini belirlemek.
- ✓ İlk yardım yöntemini belirlemek.
- ✓ Güvenli bir müdahale sağlamak.
- ✓ Olay yerinde tekrar kaza olma riskini ortadan kaldırmak.
- ✓ Olay yerindeki hasta/yaralı sayısını ve türlerini belirlemek.

Hasta/Yaralının İlk Değerlendirme Aşamaları şunlardır:

1. Çevre güvenliği sağlanır.
2. Bilinç kontrolü yapılır.
3. İlkyardımanın **ABC**'si değerlendirilir.

KANAMALARDA

İLK YARDIM

AMMAÇ

**KANAMALARDA İLK YARDIM
UYGULAMA**

Kanama Nedir?

Damar bütünlüğünün bozulması

sonucu kanın damar dışına doğru akmasıdır.

Erişkinde ort.4,5-5 lt. kan bulunur.

KANAMANIN CİDDİYETİ:

- **Kanamamanın Hızına**
- **Vücutta Kanın Aktığı Bölgeye**
- **Kanama Miktarına**
- **Kişinin Fiziksel Durumu Ve Yaşına**

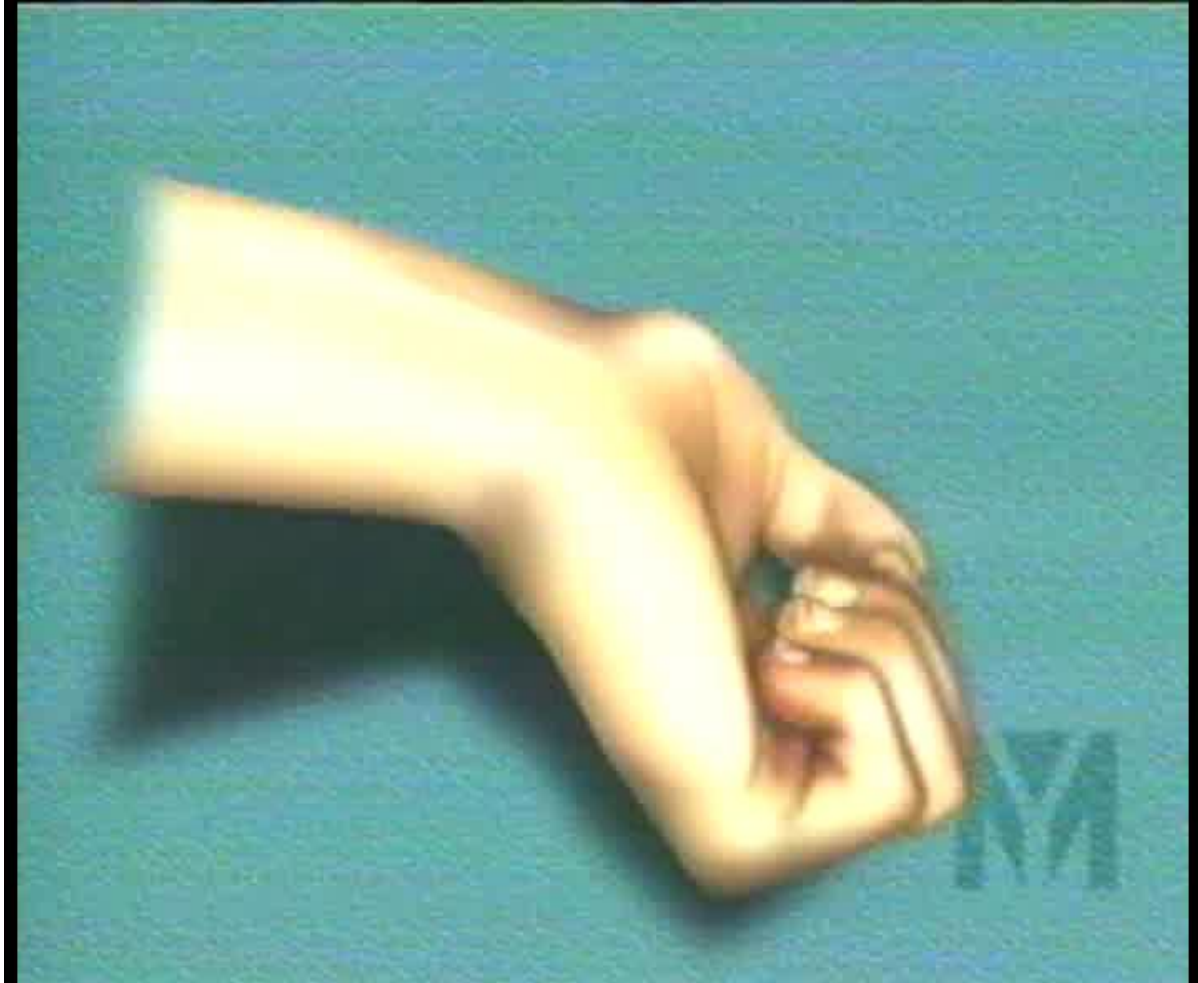
BAĞLIDIR..

Kanama eşitleri:

Aktığı yere göre

- ✓ **Dış kanamalar**
- ✓ **İç kanamalar**
- ✓ **Doğal deliklerden kanın dışa çıkması.**

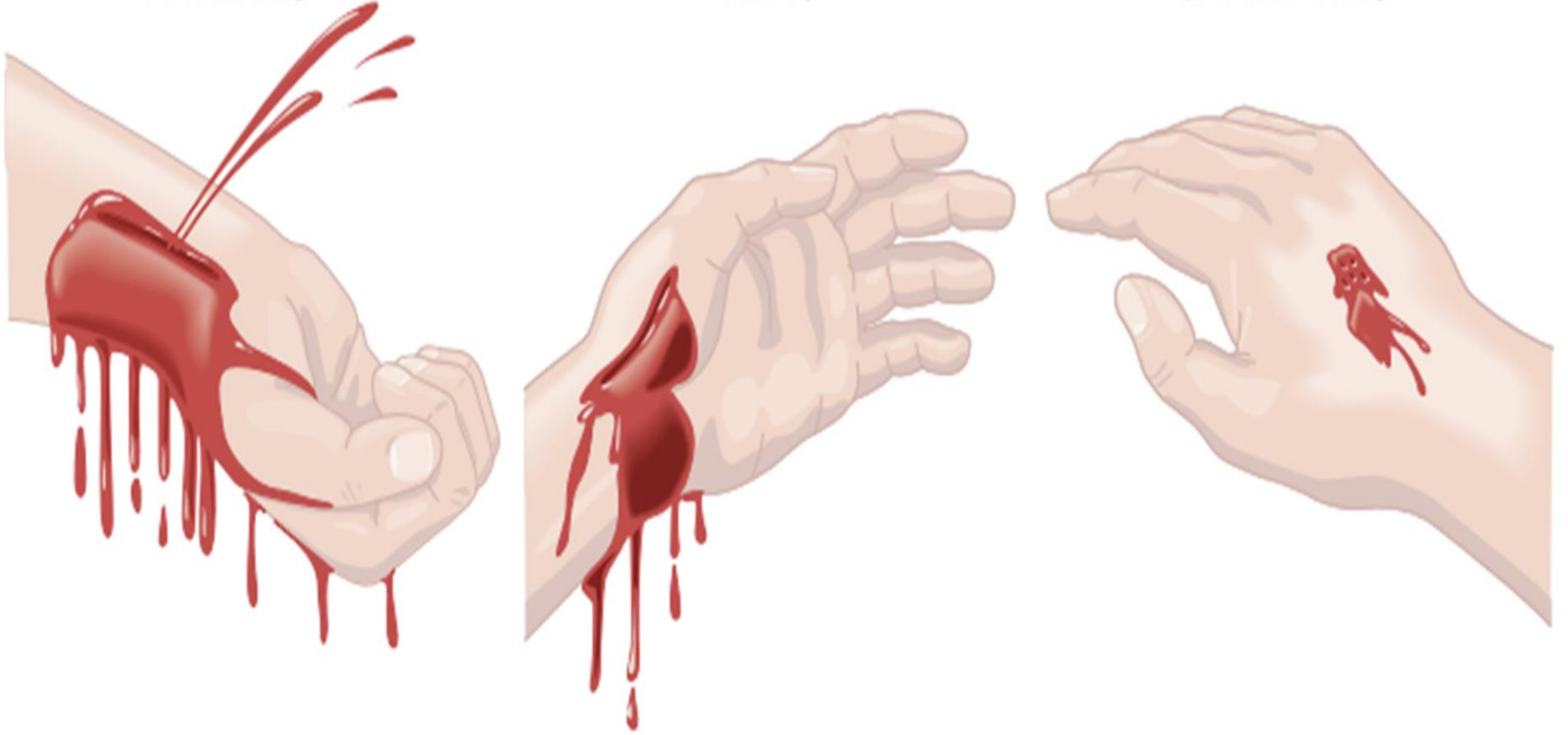
KANAMALARDA İLK YARDIM

Kanayan damara göre;

- **Atardamar kanaması**
(kesik kesik fışkırma tarzında, açık renk)
- **Toplardamar kanaması**
(sızıntı, koyu renk)
- **Kılcal damar kanaması**
(Küçük kabarcıklar şeklinde)

KANAMA NEDİR?

Kanama etkenleri

- Kesik, vuru ve ezikler.
- Kırık, çıkık ve burkulmalar.
- Düşme, çarpma ve iş kazaları.
- Aşırı basınç değişiklikleri.
- Tüberküloz, ülser, Hipertansiyon, tümör, lösemi...gibi hastalıklar.

Dış Kanamalarda İlkyardım

☀️ **Hasta/yaralının durumu değerlendirilir**

☀️ **Yardım çağırılır (112)**

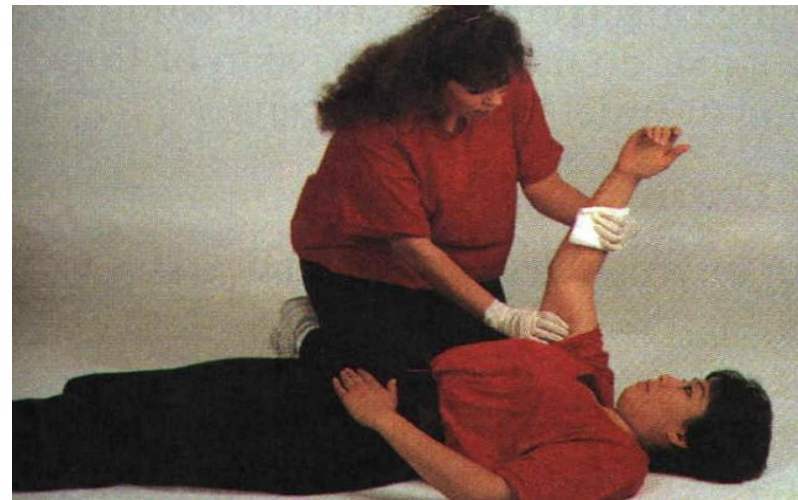
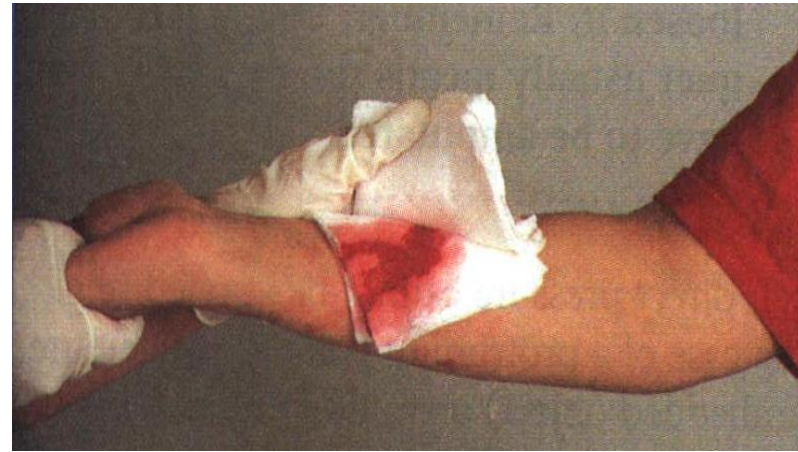
☀️ **Kanayan yer üzerine temiz bir bezle bastırılır.**

☀️ **Kanama durmazsa ikinci bir bez konarak basınç artırılır.**

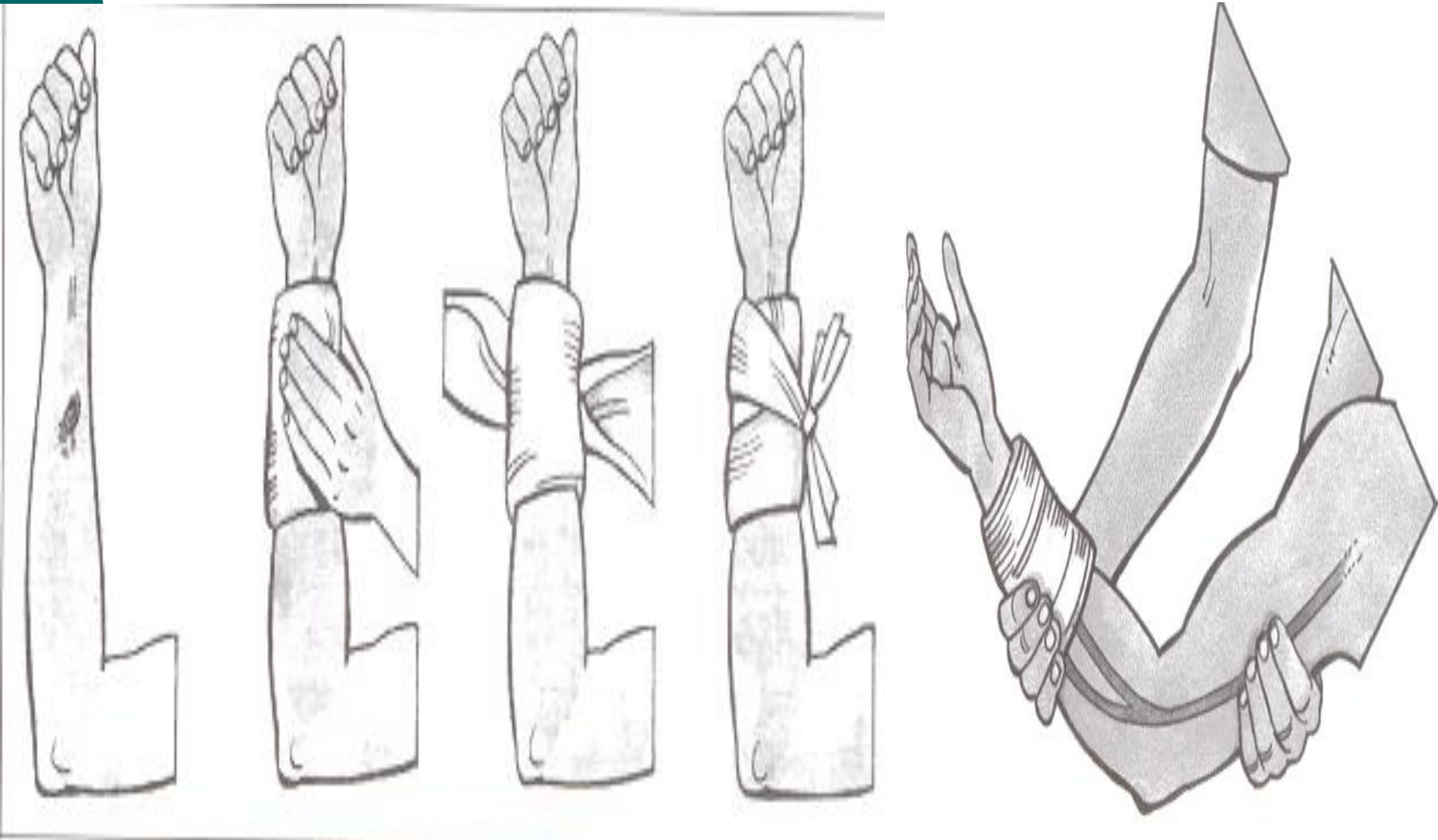
☀️ **Baskıyı devam ettirmek için bandaj uygulanır.**

☀️ **Basınç noktasına baskı uygulanır**

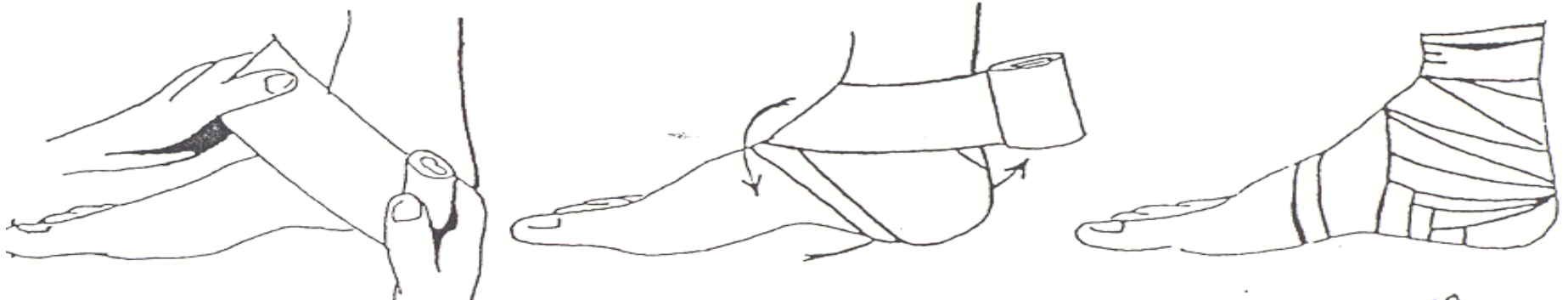
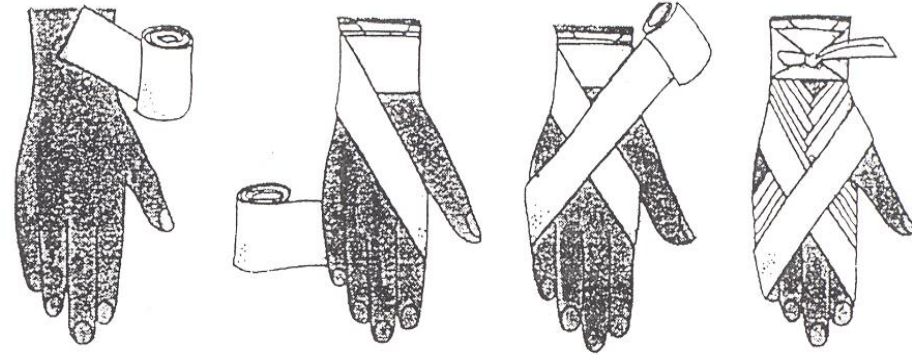
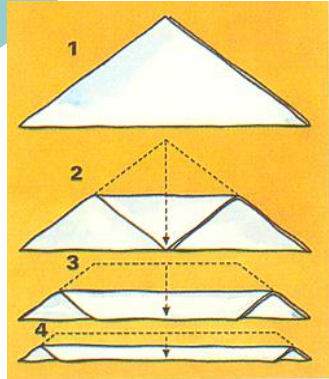
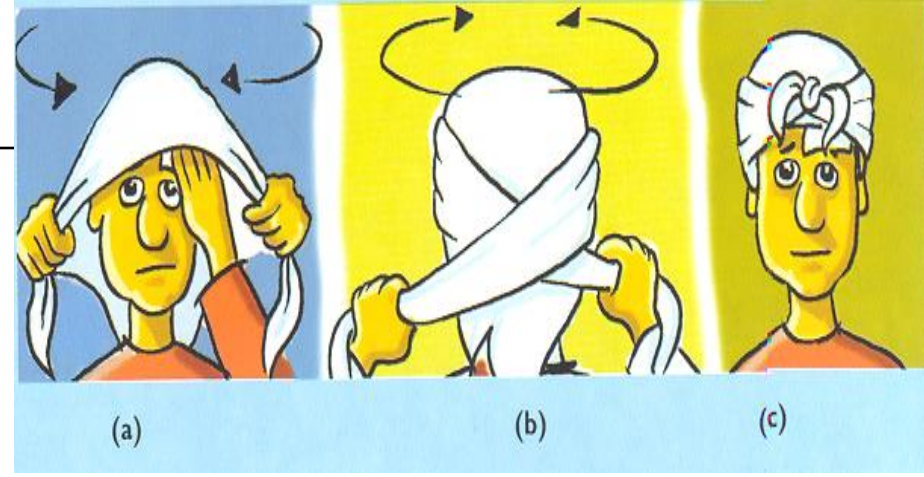
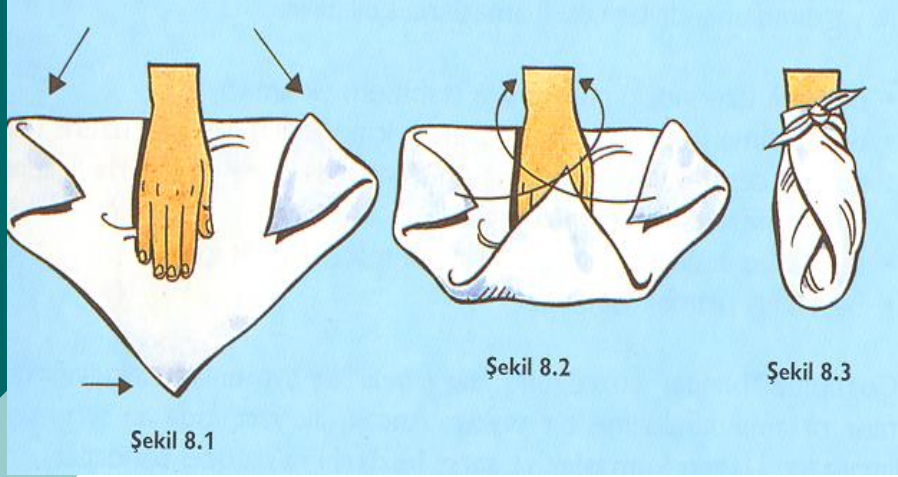
☀️ **Kanayan bölge yukarı kaldırılır**

DIŞ KANAMALARDA İLK YARDIM

DIŞ KANAMALARDA İLK YARDIM

ATARDAMAR KANAMALARINDA KULLANILAN BASINÇ NOKTALARI

KÖPRÜCÜK
KEMİĞİ ÜZERİ

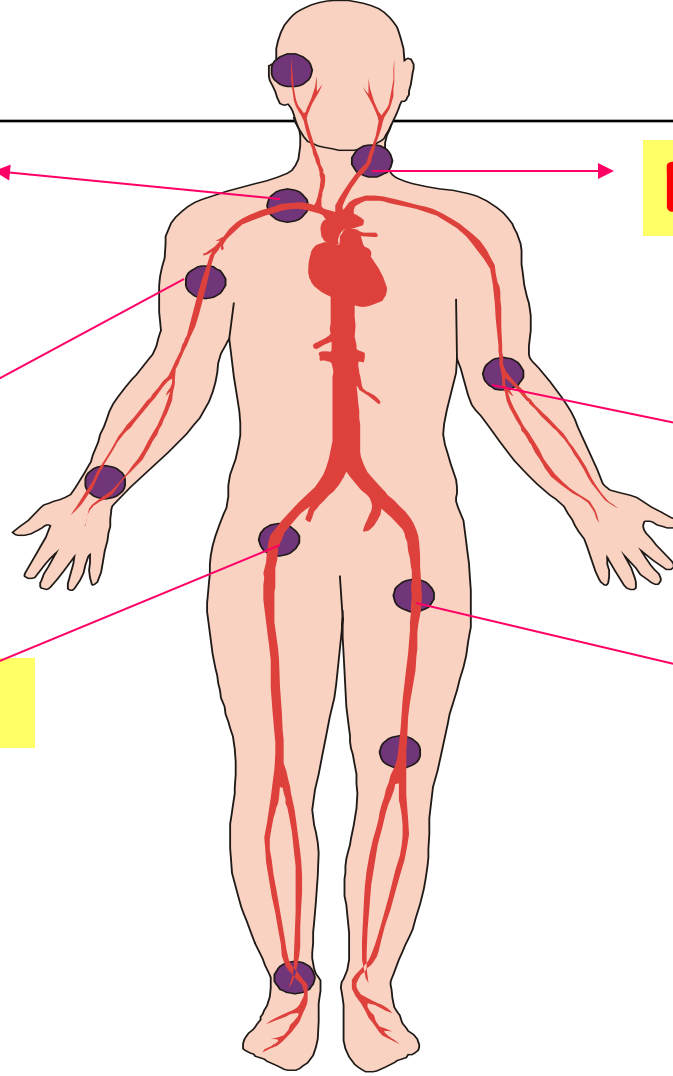
BOYUN

KOLTUKALTI

KOLUN
ÜST
BÖLÜMÜ

KASIK

UYLUK

El ve Ayak Kopmalarında İlk Yardım Nasıl Uygulanır?

1. Wash
with
glove

1. Kopan parçayı
yıkayın

2. Kopan parçayı serum
fizyolojik ile nemlendirilmiş
steril bir sargı ile sarın

3. Kopan parçayı su
geçirmez bir kaba yerleştirin
(poşet vb.).

4. Kopan parça yüzeye doğrudan buzla temas
etmeyecek biçimde, su geçirmez kabı, buzlu su
dolmuş bir başka kaba koyun.

Kopan Uzvuun Gönderilmesi

❖ Uzuu; temiz bir poŐete konur.

❖ PoŐeti içinde buz olan ikinci bir poŐetin içine koyarız.

❖ *Asla uzuu ile buzu aynı poŐete koymayız.*

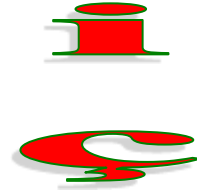
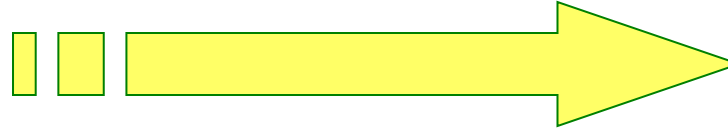
❖ 3. PoŐetin zerine adı-soyadı ve bulunduğumuz saati yazarız.

❖ 4. Enge 6 saat içinde H/y ile aynı araçta hastaneye göndeririz.

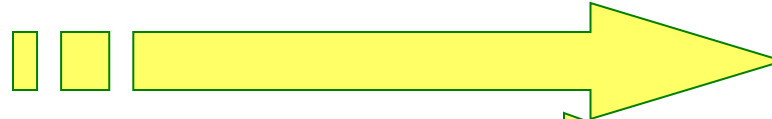

İÇ KANAMA NEDENLERİ ?

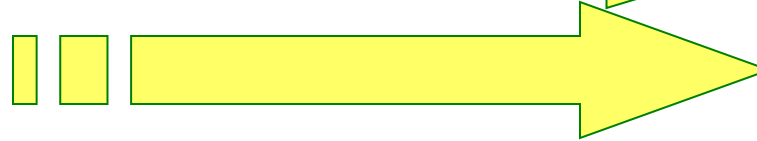
-Şiddetli
travma,

-Darbe,

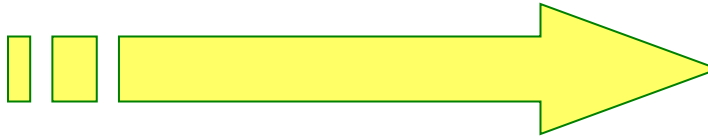
-Kırık,

-Silahla yaralanma

Sonucu;

İç Kanama belirtileri nelerdir?

- Baygınlık hali
- Yüzde solma
- Soğuk soğuk terleme
- Nabzın süratli ve zayıf olması
- Huzursuzluk...
- Soluk alıp vermenin hızlanması
- Hava açlığı
- Kulaklarda uğultu ve çınlama
- Aşırı susuzluk

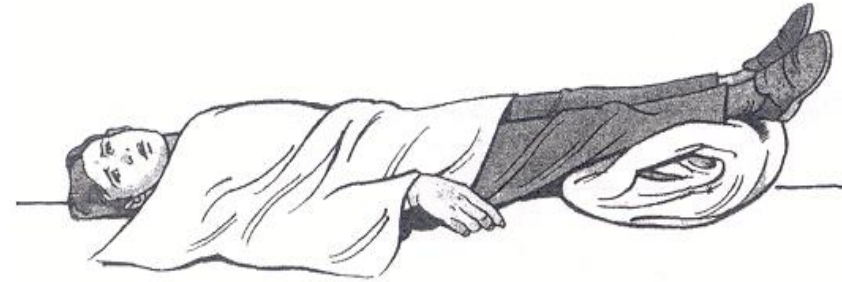
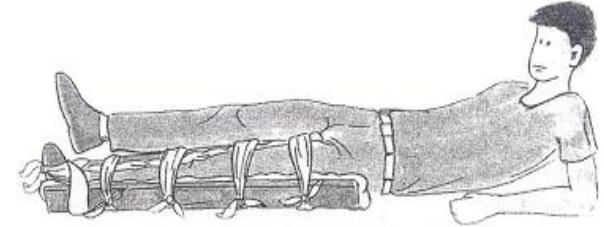
İç Kanamalarda İlkyardım

Sık aralıklarla bilinç ve ABC kontrolü yapılır.

Üzeri örtülür ayakları 30 cm yukarı kaldırılır.

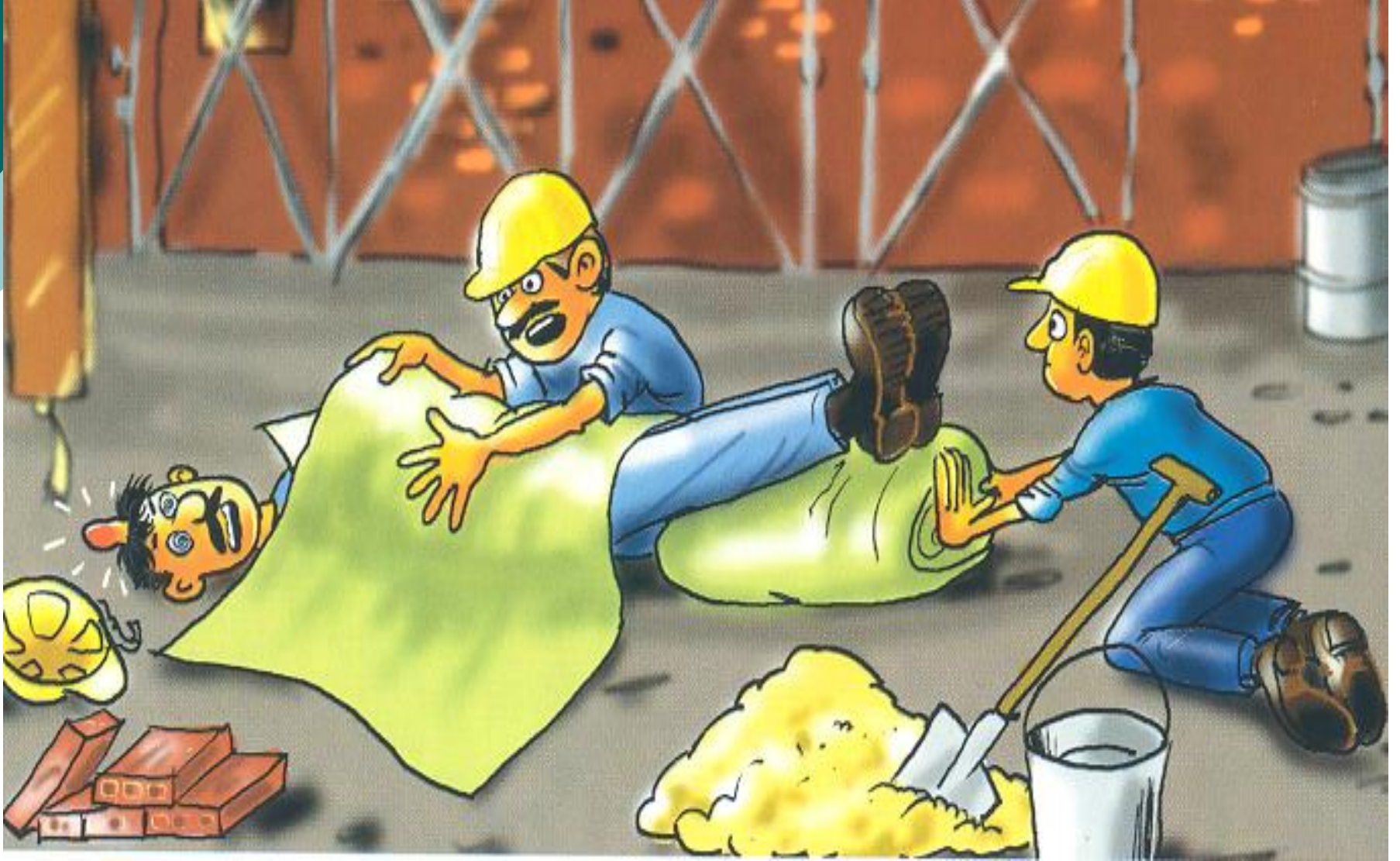
- **Asla yiyecek ve içecek verilmez!!**
- **Hareket ettirilmez (özellikle kırık varsa atellenir)**
- **Yardım istenir ve sağlık kuruluşuna sevki sağlanır**

İÇ KANAMALARDA İLK YARDIM

Kırıkların tespiti, bozulan bölümlerin hareketini kısıtlar ve damarların yırtılma tehlikesini azaltır.

İç Kanamalarda İlk Yardım

BURUN KANAMASI İLK YARDIM

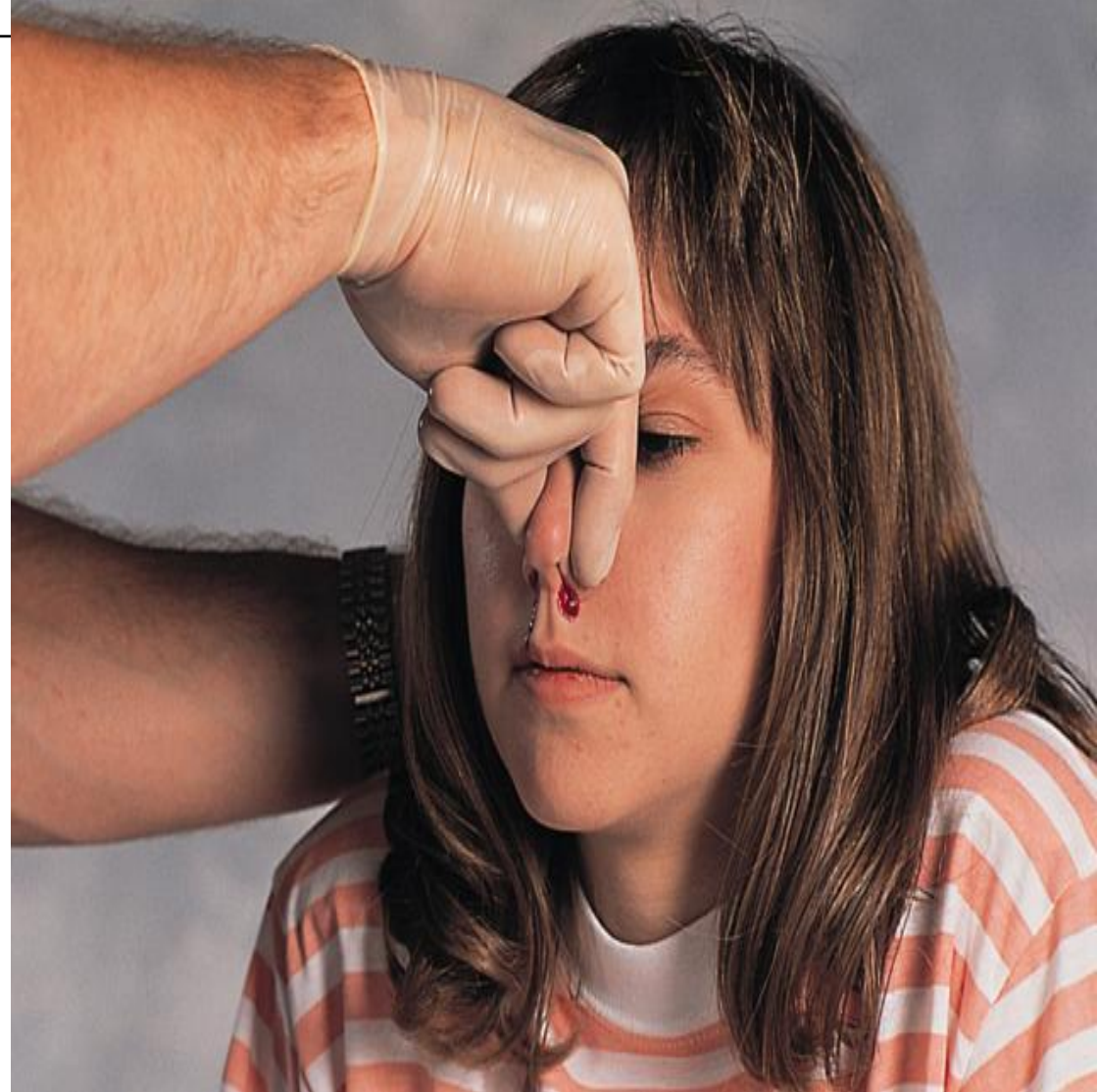
✚ Hasta/yaralı
sakinleştirilir

✚ Oturtulur.

✚ Baş hafifçe öne
eğilir.

✚ Burun kanatları
5 dk süre ile sıkılır.

✚ Doktora gitmesi
sağlanır.

KULAK KANAMASI

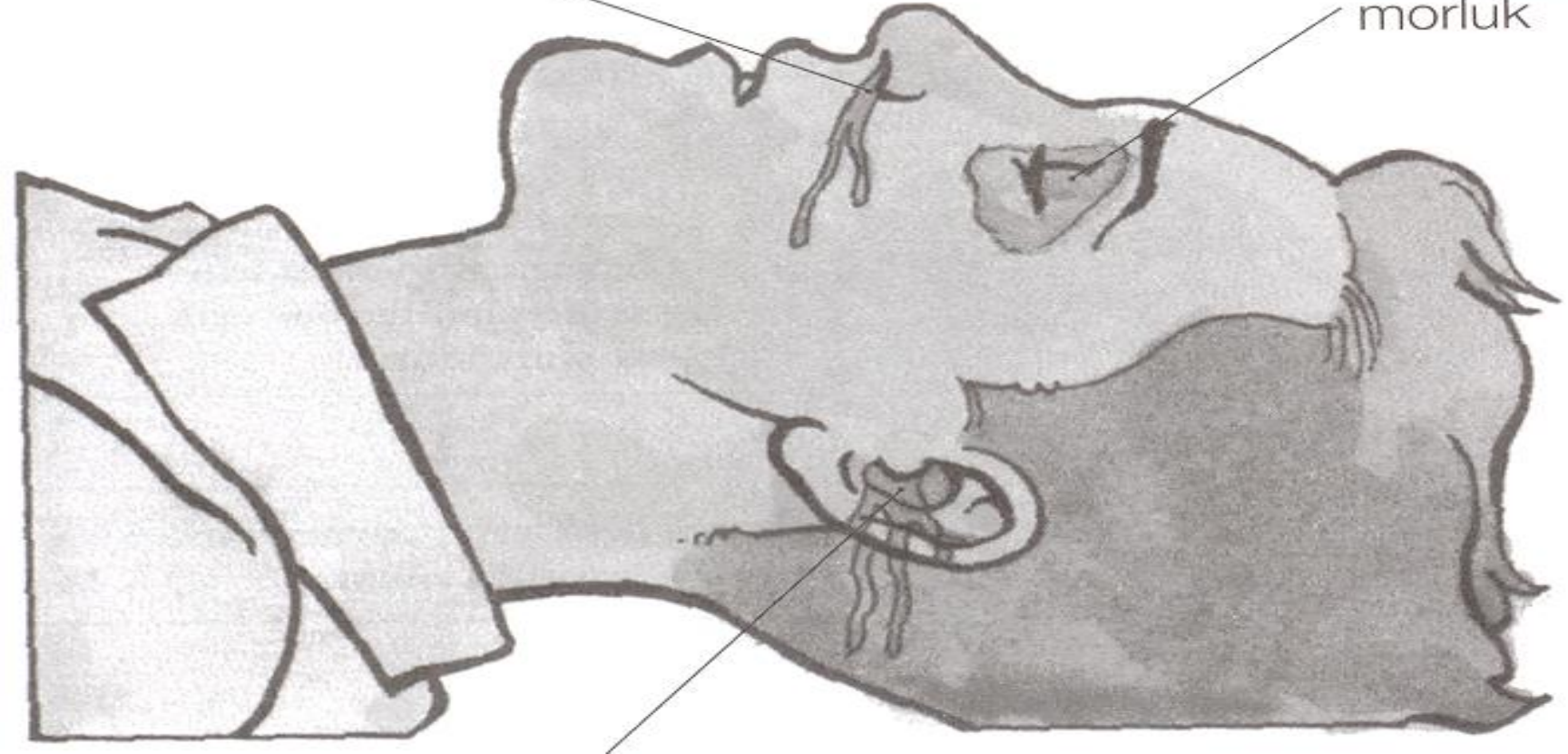
- ❑ **Hasta / yaralı sakinleştirilir, endişeleri giderilir.**
- ❑ **Hafifse kulak temiz bir bezle temizlenir**
- ❑ **Kanama ciddi ise;**
 - **Kulak tıkanmadan gazlı bezlerle kapanır**
 - **Bilinci yerinde ise hareket ettirilmeden sırt üstü yatırılır**
 - **Bilinçsiz ise kanayan kulak üzerine yan yatırılır.**

Unutmamalı ki, kulak kanaması olası bir beyin kanamasının habercisi olabilir.

KULAK KANAMASI

Burun kanaması

Göz çevresinde morluk

ŞOK NEDİR??

KANAMALARDA İLK YARDIM

Şok Çeşitleri

- ❖ **Kardiyojenik şok** (Kalp sistemindeki yetersizlik)
- ❖ **Hipovolemik şok** (kanamalarda fazla oranda kan kaybı, yanıklar, travmalar)
- ❖ **Toksik şok** (Enfeksiyonlar, zehirlenmeler)
- ❖ **Anafilaktik şok** (Allerjik)

Şok belirtileri

- Endişe , huzursuzluk
- Ciltte solukluk, soğukluk, nemlilik
- Bilinç seviyesinde azalma
- Hızlı ve yüzeysel solunum
- Susama hissi
- Dudaklar veya ağız içinde morarma
- Kan basıncında düşme
- Hızlı ve zayıf nabız

Şokta Yapılması Gerekenler:

Güvenliği sağlayın.

Hava yolunu açıp,
temizleyin.

çevredekiler uzaklaştır.

Kanama var ise durdur.

Şok pozisyonu ver.

H/Y üstünü ört.

112 Ara

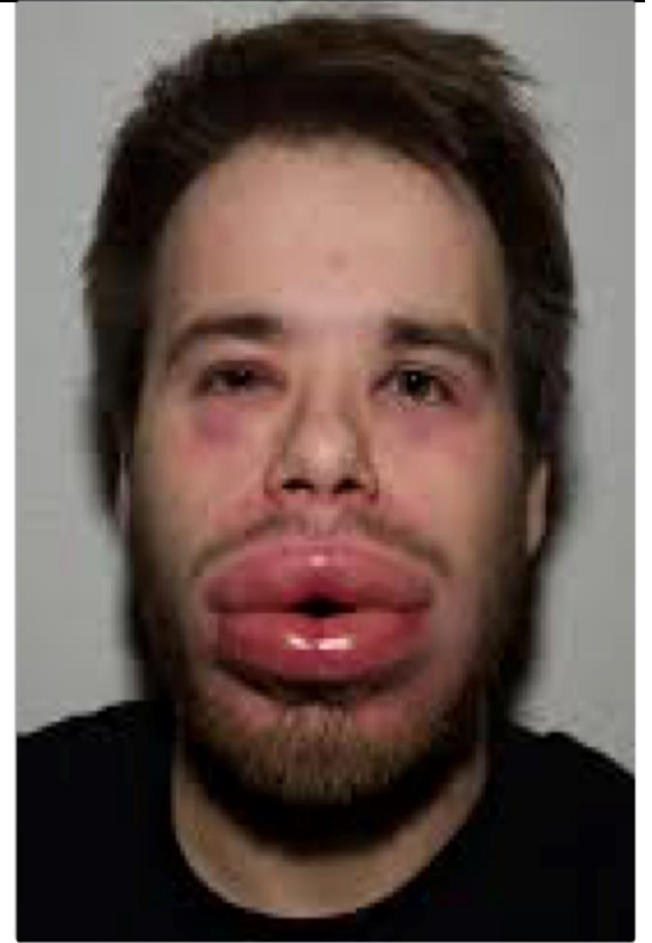

ALERJİLERDE İLK YARDIM

ANAFİLAKSİ

- Bir alerjene karşı akut olarak gelişen, multisistemik ve ölümcül reaksiyondur.
- Dermatolojik bulguları; kızarıklık, ürtiker, kaşıntı, yüzde-göz çevresinde, dudaklarda- şişlik
- Solunumsal bulguları; nazal konjesyon, burun akıntısı, hapşurma, nefes darlığı, boğazda kaşıntı, wheezing, öksürük

ANAFİLAKSİDE ACİL İLK YARDIM

- Temel yaşam desteği basamaklarına hazırlıklı olun!
- Adrenalin – 0.3/0.5 mg IM - uyluk lateraline
- Alerjeni kişiden uzaklaştırın.
- Kişinin bulguları düzelmiyorsa, 5 dk' da bir tekrarlanır.
- Hızlıca bir acil servise / sağlık kuruluşuna nakledilmelidir.

YARALANMALARDA

İLK YARDIM

YARA

Bir travma sonucu doku bütünlüğünün bozulması ve/veya bir kısmının kaybıdır.

YARA ÇEŞİTLERİ

Görünümüne göre yaraları

Kesici alet

Delici alet yaraları
Parçalı yaralar
Ezik yaralar

Derinliğine göre yaralar

Derin yaralar
Yüzeyel

Temizliğine göre

Temiz yaralar
Şüpheli yaralar
Kirli yaralar

YARALANMALARDA BELİRTİLER

- **Ağrı**
- **Kanama**
- **Yara Kenarlarının Ayrılması**

YARALANMALARDA İLK YARDIM

- Yaşam bulguları değerlendirilir (ABC)

- Yara değerlendirilir

Yeri

Oluş şekli

Süresi

Yabancı cisim varlığı

Kanama

- Kanama durdurulur,

- Üzeri temiz bir bezle kapatılır,

- Sağlık kuruluşuna gitmesi sağlanır,

Ciddi Yaralanmalar

- Kenarları birleşmeyen veya 2-3 cm den büyük olan yaralar,
- Kanaması durdurulamayan yaralar,
- Kas veya kemiğin görüldüğü yaralar,
- Delici aletlerle oluşan yaralar,
- Yabancı cisim saplanmış olan yaralar,
- Hayvan veya insan ısırıkları,
- Görünürde iz bırakma ihtimali olan yaralar.

Ciddi Yaralanmalarda İlkyardım

- **Yaraya saplanmış cisimler çıkartılmaz!!!!**
- **Kanama varsa durdurulur.**
- **Yara içi kurcalanmaz.**
- **Yara temiz bir bezle örtülür**
- **Yara üzerine bandaj uygulanır,**
- **Tıbbi yardım istenir (112)**

ÖNEMLİ VÜCUT YARALANMALARI

- **Karın bölgesi delici yaralanmaları**
- **Göğüs bölgesi delici yaralanmaları**
- **Kafatası yaralanmaları**
- **Omurga yaralanmaları**

Delici Göğüs Yaralanmaları

A. Belirtiler

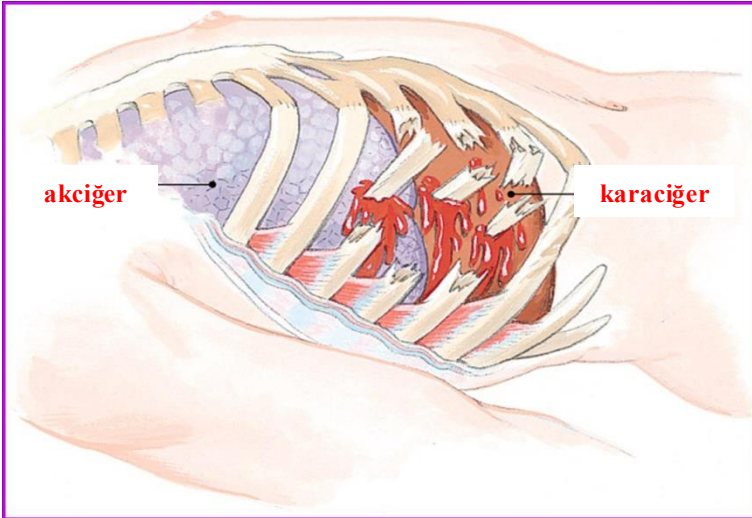
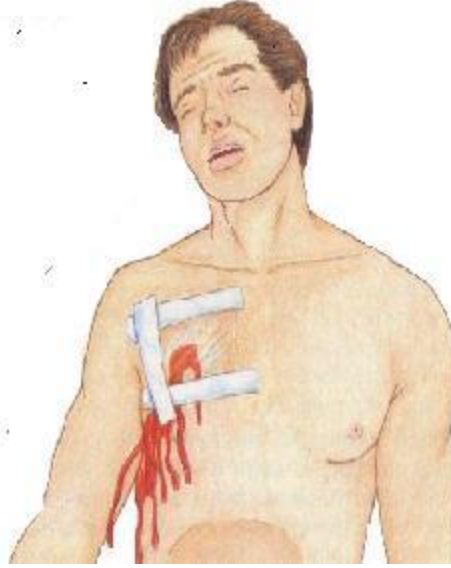
- Yoğun ağrı
- Solunum zorluğu ve morarma
- Kan tükürme
- Açık yarada nefes alıyor görüntüsü
- Baş dönmesi, bayılma, bilinç kaybı.

Delici Göğüs Yaralanmaları

B. İlk Yardım

- Bilinç kontrolü yapılır,
- Yaşam bulguları (ABC) değerlendirilir,
- Yara üzerine plastik parça sarılmış bezle kapatılır,
- Yaralı 45 derece oturtulur, üstü örtülür,
- Yiyecek-içecek verilmez,
- Yaşam bulguları sık sık kontrol edilir,
- Tıbbi yardım istenir (112)

AÇIK GÖĞÜS YARALANMASINDA İLK YARDIM

Delici Karın Yaralanmaları

A. Belirtiler

- Yoğun ağrı
- İç kanama belirtileri
- Karında sertlik
- İç organların dışarı çıkması
- Kusmukta, dışkıda, idrarda kan görülür.

Delici Karın Yaralanmaları

B. İlk Yardım

- Bilinç kontrolü yapılır,
- Yaşam bulguları (ABC) değerlendirilir,
- Dışarı çıkan organlar içeri sokulmaz, üstü temiz ıslak bezle örtülür,
- Bacaklar bükülü sırtüstü yatırılır, örtülür,
- Yiyecek-içecek verilmez,
- Yaşam bulguları sık sık kontrol edilir,
- Tıbbi yardım istenir (112)

Kafatası ve Omurga Yaralanmaları

A. Belirtiler

- Bilinç düzeyinde değişmeler,
- Baş, boyun, sırt ağrısı,
- Elde, ayakta uyuşmalar, his kaybı,
- El veya ayakta kısmi hareket kaybı,
- Boyun / bel kemiğinde Şekil bozukluğu.
- Burun ve kulaktan sıvı / kan gelmesi,
- Dıştan görölen yara bere.

Kafatası ve Omurga Yaralanmaları

B. İlk Yardım

- **Bilinç kontrolü yapılır,**
- **Yaşam bulguları (ABC) değerlendirilir,**
- **Tıbbi yardım istenir,**
- **Yaralının hareket etmemesi sağlanır,**
- **Baş-Boyun-Gövde eksenini bozulmaz,**
- **Taşıma sırasında sarsılmamalıdır,**
- **Asla yalnız bırakılmaz.**

Yaralıda hiçbir belirti yoksa bile;

- **Yüz ve köprücük kemiği yaralanmaları,**
- **Tüm düşme vakaları,**
- **Trafik kazaları,**
- **Bilinci kapalı tüm yaralılar,**

Kafa ve Omurga yaralanması var gibi

kabul edilir ve öyle değerlendirilir.

**KIRIK, ÇIKIK VE
BURKULMALARDA
İLK YARDIM**

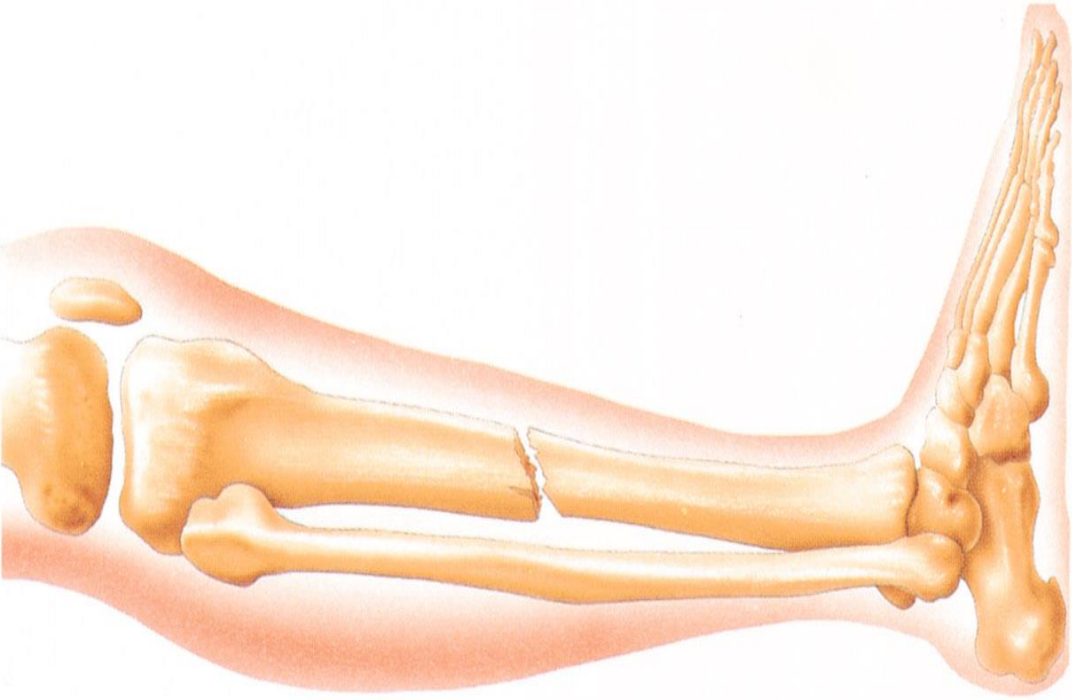
KIRIK

- Kırık, kemik bütünlüğünün bozulmasıdır.
- Kırıklar darbe sonucu yada kendiliğinden oluşabilir.
- Yaşlılık ile birlikte kendiliğinden kırık oluşma riski de artar.

KIRIK ÇEŞİTLERİ

Kapalı Kırık : Kemik bütünlüğü bozulmuştur. Ancak deri sağlamdır.

Açık Kırık : Deri bütünlüğü bozulmuştur. Kırık uçları dışarı çıkabilir. Beraberinde kanama ve enfeksiyon tehlikesi taşırlar.

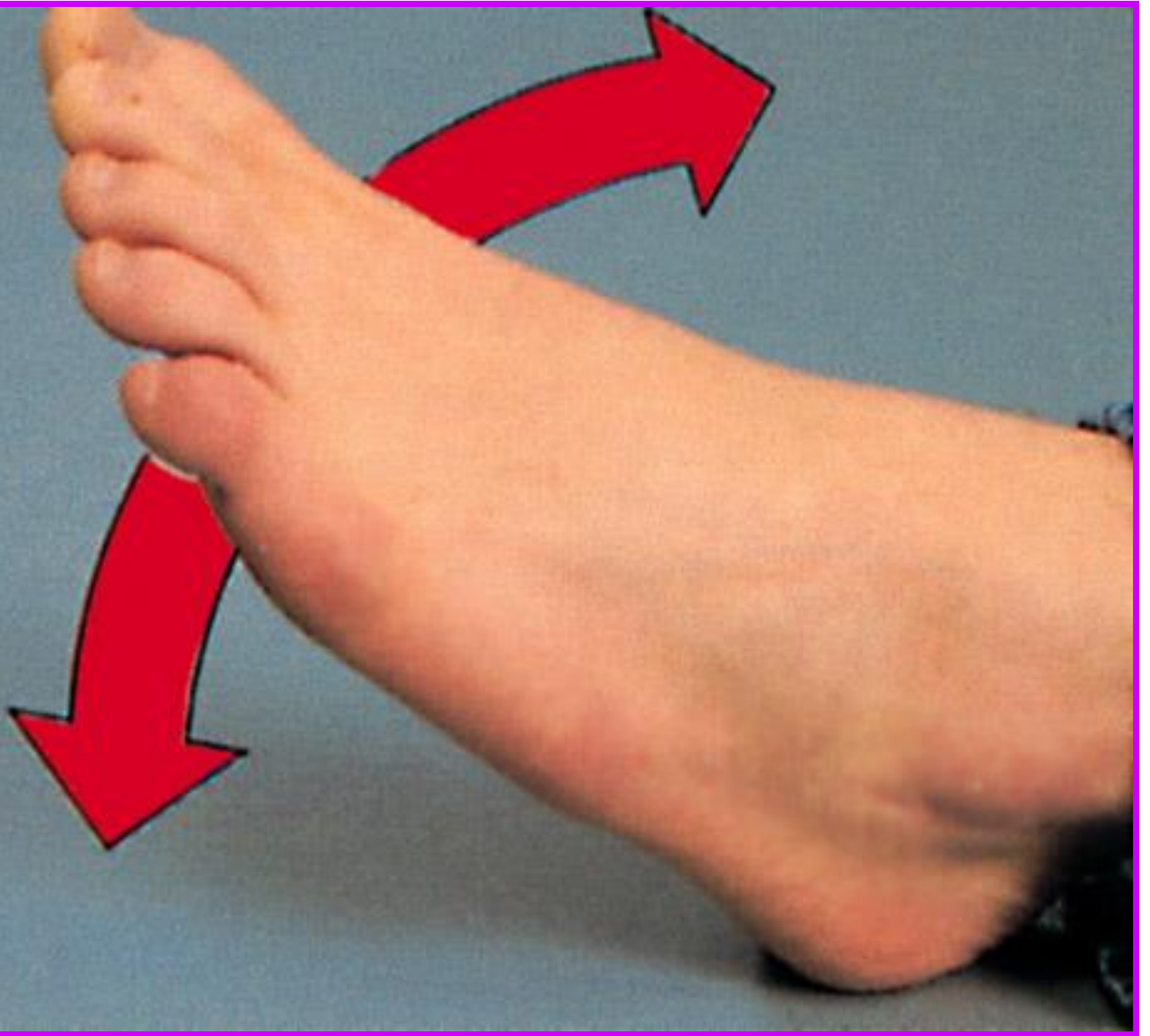

KIRIK BELİRTİLERİ

- Hareket ile artan ağrı.
- Şekil bozukluğu.
- Hareket kaybı.
- Ödem ve kanama nedeniyle morarma.

Ağrılı bölgelerin tespiti için elle muayene gereklidir.

KIRIKTA OLUMSUZ DURUMLAR

- Kırık yakınındaki damar, sinir, kaslarda yaralanma ve sıkışma.

(Kırık bölgede nabız alınamaması, soğukluk, solukluk)

- Parçalı kırıklarda kanamaya bağlı şok.

KIRIKLARDA İLK YARDIM

- Hayatı tehdit eden yaralanmalara öncelik verilir,
- Hasta / yaralı hareket ettirilmez, sıcak tutulur,
- Kol etkilenmişse yüzük ve saat gibi eşyalar çıkarılır,
- Tespit ve sargı yapılırken parmaklar görünecek şekilde açıkta bırakılır. Böylece parmaklardaki renk, hareket ve duyarlılık kontrol edilir,

KIRIKLARDA İLK YARDIM

- Kırık şüphesi olan bölge, bir alt ve bir üst eklemleri de içine alacak şekilde tespit edilir.
- Tespit malzemeleri sert malzemelerden yapılmış olmalıdır.
- Açık kırıklarda, tespitten önce yara temiz bir bezle kapatılmalıdır.

KIRIKLARDA İLK YARDIM

- Kırık bölgede sık aralıklarla nabız, derinin rengi ve ısı kontrol edilir,
- Kol ve bacaklar yukarıda tutulur,
- Tıbbi yardım istenir. **(1 1 2)**

BURKULMA

Eklem yüzeylerinin anlık olarak ayrılmasıdır. Zorlamalar sonucu oluşur.

BURKULMA BELİRTİLERİ

- Burkulan bölgede ağrı
- Kızarma, şişlik
- İşlev kaybı

BURKULMALARDA İLK YARDIM

■ Sıkıştırıcı bir bandajla burkulan eklem tespit edilir,

- Şişliği azaltmak için bölge yukarı kaldırılır,
- Hareket ettirilmez,
- Tıbbi yardım istenir. **(1 1 2)**

ÇIKIK

Eklem yüzeylerinin kalıcı olarak ayrılmasıdır. Kendiliğinden normal konumuna dönemez.

ÇIKIK BELİRTİLERİ

- Yoğun ağrı,
- Şişlik ve kızarıklık,
- İşlev kaybı,

ÇIKIKLARDA İLK YARDIM

- Eklem aynen bulunduğu şekilde tespit edilir,
- Kırık yerine oturtulmaya çalışılmaz,
- Hasta/yaralıya ağızdan hiçbir şey verilmez,
- Bölgede nabız, deri rengi ve ısı kontrol edilir,
- Tıbbi yardım istenir. **(1 1 2)**

KIRIK, ÇIKIK VE BURKULMALARDA TESPİT

Tespit için ilkyardımcı elde olan malzemeleri kullanır. Bunlar üçgen sargı, rulo sargı, battaniye, hırka, eşarp, kravat vb. tahta, karton vb. malzemeler olabilir.

TESPİT SIRASINDA DİKKAT EDİLMESİ GEREKEN HUSUSLAR

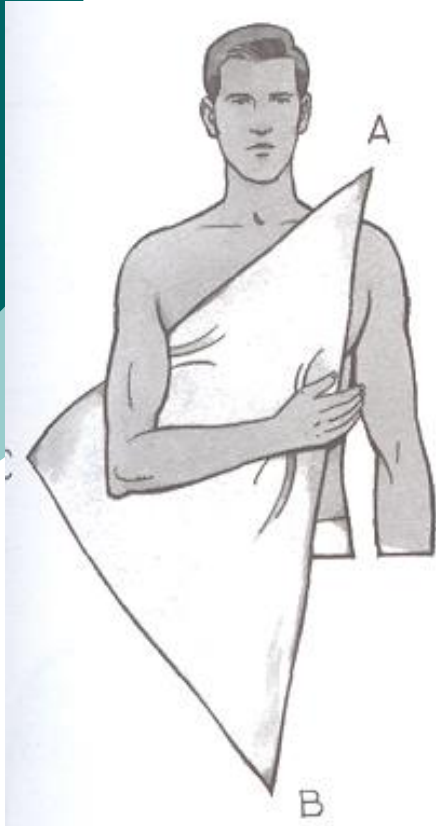
- Tespit yapılırken yaralı bölge sabit tutulmalıdır,
- Yara varsa üzeri temiz bir bezle kapatılmalıdır,
- Tespit edilecek bölge önce yumuşak malzeme ile kaplanmalıdır,
- Yaralı bölge nasıl bulunduyorsa öyle tespit edilmelidir, düzeltilmeye çalışılmamalıdır,
- Tespit kırık, çıkık ve burkulmanın üstünde ve altında kalan eklemleri de içerecek şekilde yapılmalıdır.

KOL VE KÖPRÜCÜK KEMİĞİ TESPİTİ

- Koltuk altına yumuşak malzeme yerleştirilir,
- Kol askısı yerleştirilir,
- Üçgen bandaj yaralının gövdesinin üzerinde, üçgenin tepesi dirsek tarafına, tabanı gövdeyle aynı hizada olacak şekilde yerleştirilir,
- El dirsek hizasında bükülü olarak göğsün alt kısmına yerleştirilir. Üçgen bandajın iki ucu yaralının boynuna düğümlenir, tespit edilen elin parmakları görülebilir şekilde olmalıdır,

KOL VE KÖPRÜCÜK KEMİĞİ TESPİTİ

Kol askısı desteği, göğüs boşluğu ve yaralı kol üzerine yerleştirilir (geniş dış bandajda yerleştirilebilir.), böylelikle vücuda yapışık bir şekilde yaralı kol ve omuz eklemi sabitlenmiş olur.

PAZI KEMİĞİ TESPİTİ

- Sert tespit malzemesiyle yapılır,
- Kırık kemiği tespit edecek olan malzemeler yerleştirilmeden önce, kolun altına (koltuk boşluğundan yararlanılarak) iki şerit yerleştirilir,
- Malzemelerden kısa olanı koltuk altından itibaren dirseği içine alacak şekilde yerleştirilir,
- Uzun olanı omuzla dirseği içine alacak şekilde yerleştirilir,

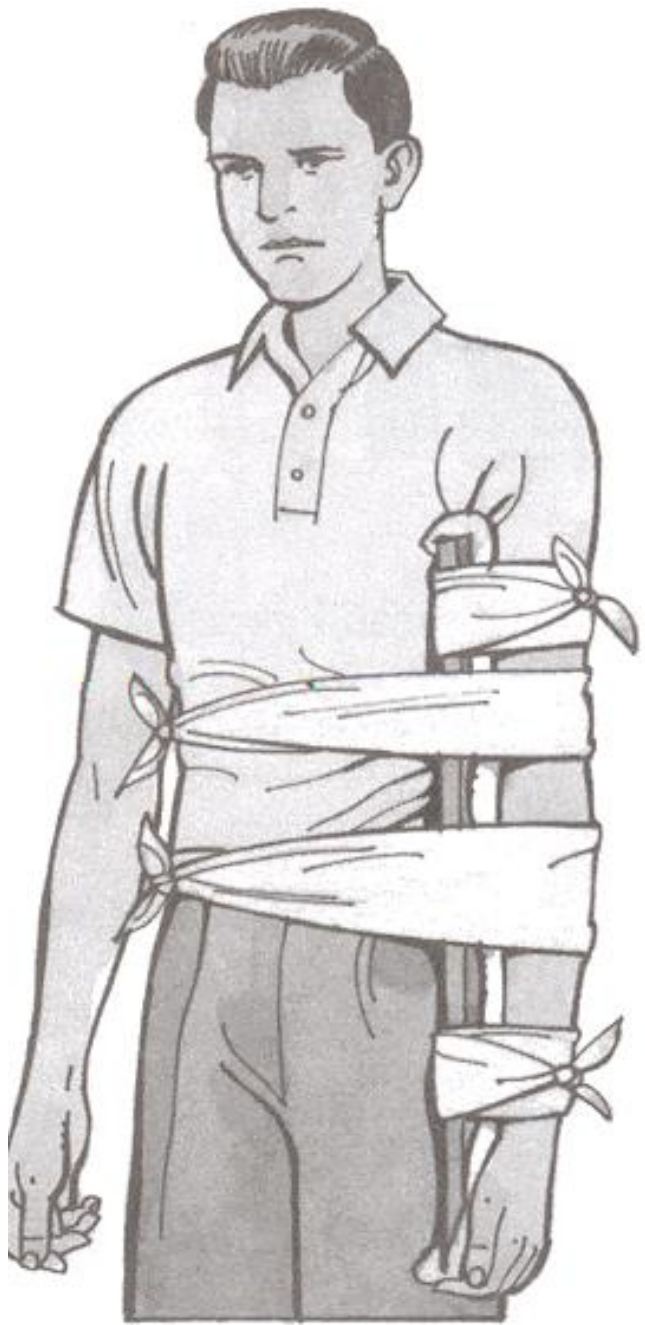
PAZI KEMİĞİ TESPİTİ - 2

- Daha önceden yerleştirilen şeritlerle bağlanarak tespit edilir. Şeritler çok kısa bağlanmamalıdır,
- Dirseği tespit için kol askısı takılır,
- Omuz tespiti için, göğüs ve yaralı kol üzerinden geniş kumaş şerit veya üçgen bandaj uygulanır.

DİRSEK KIRIĞI TESPİTİ

- Kol gergin vaziyette bulunduyorsa, hastanın vücudu boyunca gergin ve deri ile arası yumuşak malzemeyle doldurulmuş tespit malzemeleri yardımıyla tespit edilir,
- Eğer bükülmüş vaziyette bulunduyorsa, bir kol askısı desteği yardımıyla tespit edilir.

KOL ASKISIYLA ÖNKOL, BİLEK VE EL TESPİTİ

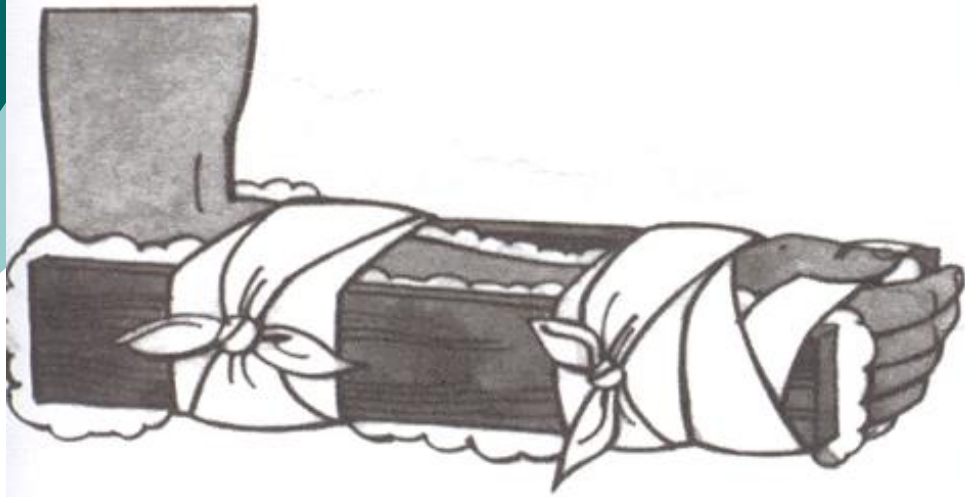
- Kırık dirsek ve bilek ekleminin hareketini önlemek için yaralı ön kolun altına üçgen kol askısı yerleştirilir. Hasta veya yaralının boynunun arkasına üçgenin iki ucu düğümlenir,
- Aşırı hareket etmesini engellemek için geniş bir bandaj yardımıyla, gövdeye bağlanır.

DİRSEK KEMİĞİ ve/veya ÖNKOL KEMİĞİ KIRIĞINDA SERT MALZEMELERLE TESPİT

- Ön kol altına 2 şerit yerleştirilir,
 - Yumuşak maddeyle desteklenmiş sert tespit malzemelerinden biri parmak diplerinden dirseğe kadar içe, diğeri elin dış yüzünden dirseğe gelecek şekilde dışa konarak tespit edilir,
 - Daha önceden yerleştirilen şeritlerle bağlanır, fazla sıkılmamalıdır,

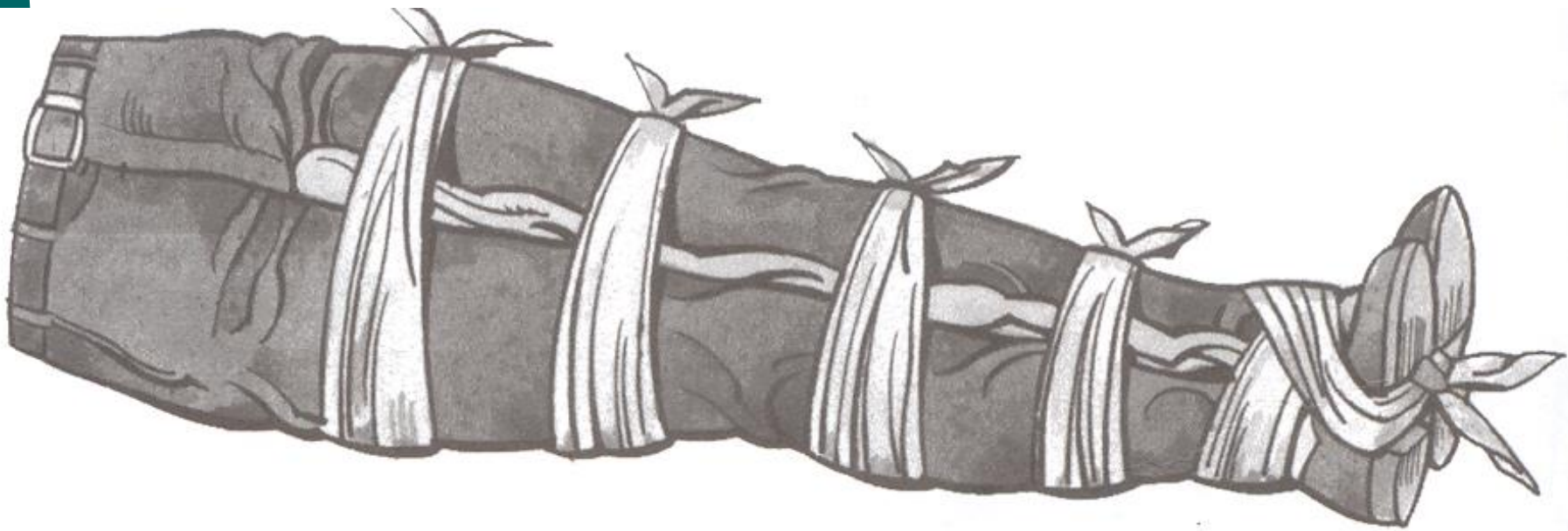
DİRSEK KEMİĞİ ve/veya ÖNKOL KEMİĞİ KIRIĞINDA SERT MALZEMELERLE TESPİT

- Dirsek eklemine tespit için kol askısı takılır,
 - Bilek kemiklerinde veya el tarak kemiğinde, bölgeyi bir kol askısı ile tespit yeterlidir,
 - Parmak kemiği kırıkları ile çıkığı ayırt etmek zordur. Tespit için, yaralı parmak yanındaki sağlıklı parmakla bir tespit malzemesi ile bandaj yapılabilir.

PELVİS KEMİĞİ KIRIĞI TESPİTİ

- Her iki bacak arasına bir dolgu malzemesi konur,
- Sekiz şeklindeki bir bandajla bilekler tespitlenir,
- Doğal boşlukların altında (dizler ve bilekler) bandajları kaydırmak ve iki tanesi kalça ve dizler arasında diğer ikisi dizler ve bilekler arasında olacak şekilde düğümlenerek tespit edilir. Bütün düğümler aynı tarafta olmalıdır.

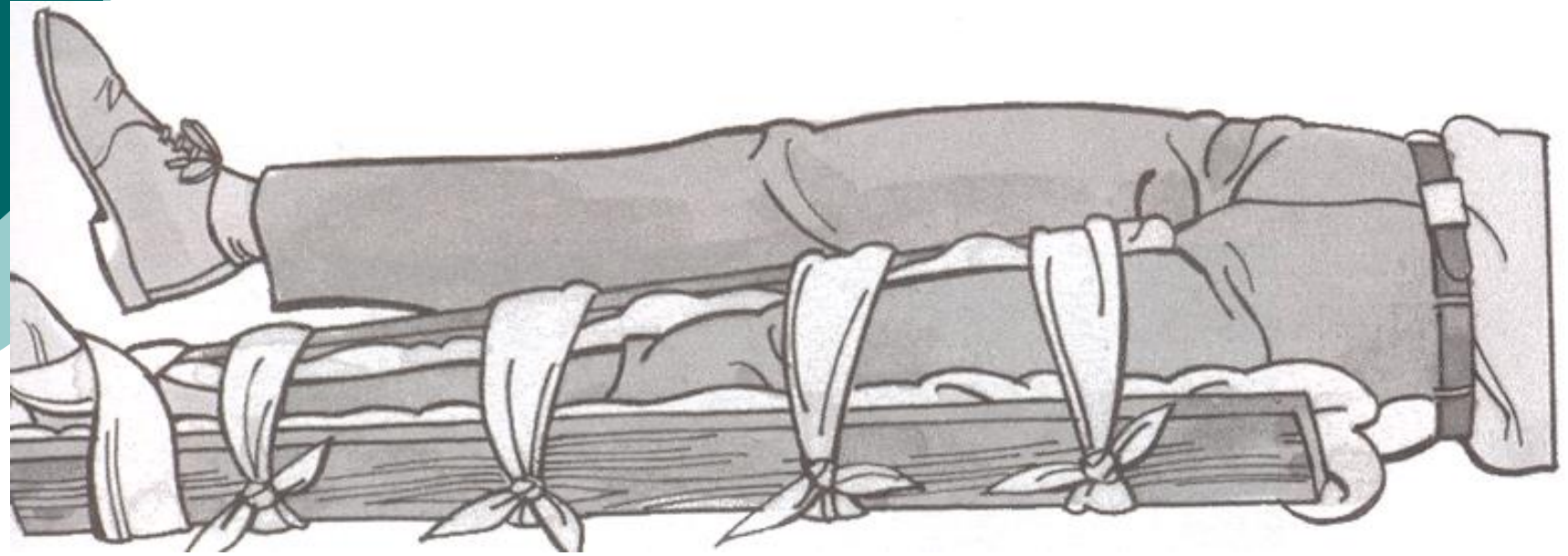

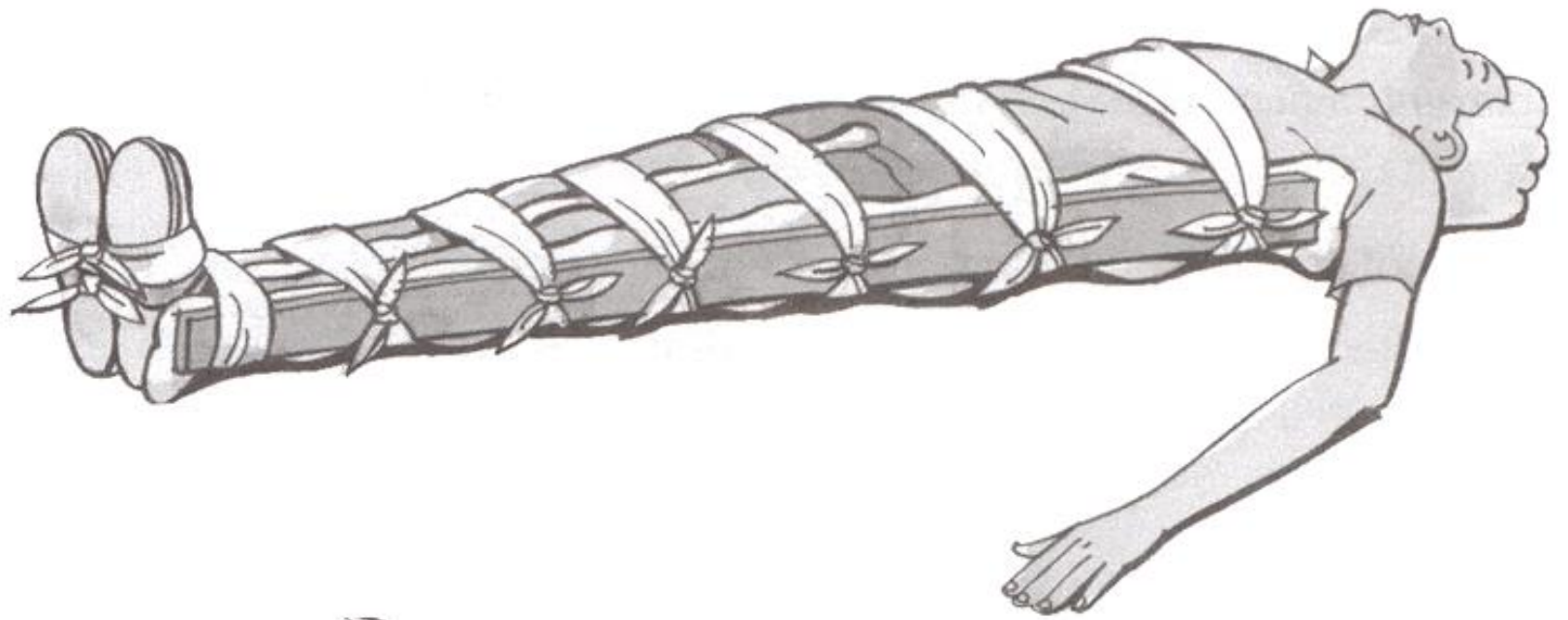
UYLUK KEMİĞİ KIRIĞINDA SERT TESPİT ve SAĞLAM BACAĞI KULLANARAK TESPİT

- Bir el ayağın üst kısmına, diğeri bileğe konularak yaralı bacak tutulur ve sağlam bacakla bir hizaya getirmek için yavaşça çekilir. Aynı zamanda hafif bir döndürme hareketi uygulanır,
- Her iki bacak arasına (dizler ve bilekler) bir dolgu malzemesi konur,
- Sekiz şeklinde bir bandajla bilekler sabitlenir,
- Yaralının vücudunun altından, kımıldatmaksızın doğal boşlukları kullanarak bel, diz ve bileklerin arkasına 7 kumaş şerit (veya benzeri) geçirilir.

UYLUK KEMİĞİ KIRIĞINDA SERT TESPİT ve SAĞLAM BACAĞI KULLANARAK TESPİT

- Yumuşak malzemeyle desteklenmiş sert tespit malzemesi, koltuk altından ayağa kadar yerleştirilir ve ayaklardan yukarı doğru bağlanır,
 - Düğümler tespit malzemesi üzerine atılarak bandajlar bağlanır,
 - Bilek hizasındaki bandaj öncekinin üzerine sekiz şeklinde bağlanır,
 - Sert tespit malzemesi bulunmaması halinde, sağlam bacağı tek destek olarak kullanarak, geniş bandajlarla tespit edilir.

DİZ KAPAĞI KIRIĞI TESPİTİ

- Geniş bandajlar yardımı ile iki bacağı birleştirerek dizkapağı tespit edilir. Dizin üst ve altında kalan bandajları sıkarken dikkatli olunmalıdır ,
- Geniş ve sert tespit malzemesi (tabla) varsa, kalçadan ayağa kadar yaralı bacağın altına yerleştirilir ve iki tane kalça ve diz arasında, iki tanede diz ile bilek arasında olmak üzere geniş bandajlarla bağlanabilir. Bunun üzerine eklemi sabitlemek amacıyla, sekiz şeklinde bir bandaj sarılır.

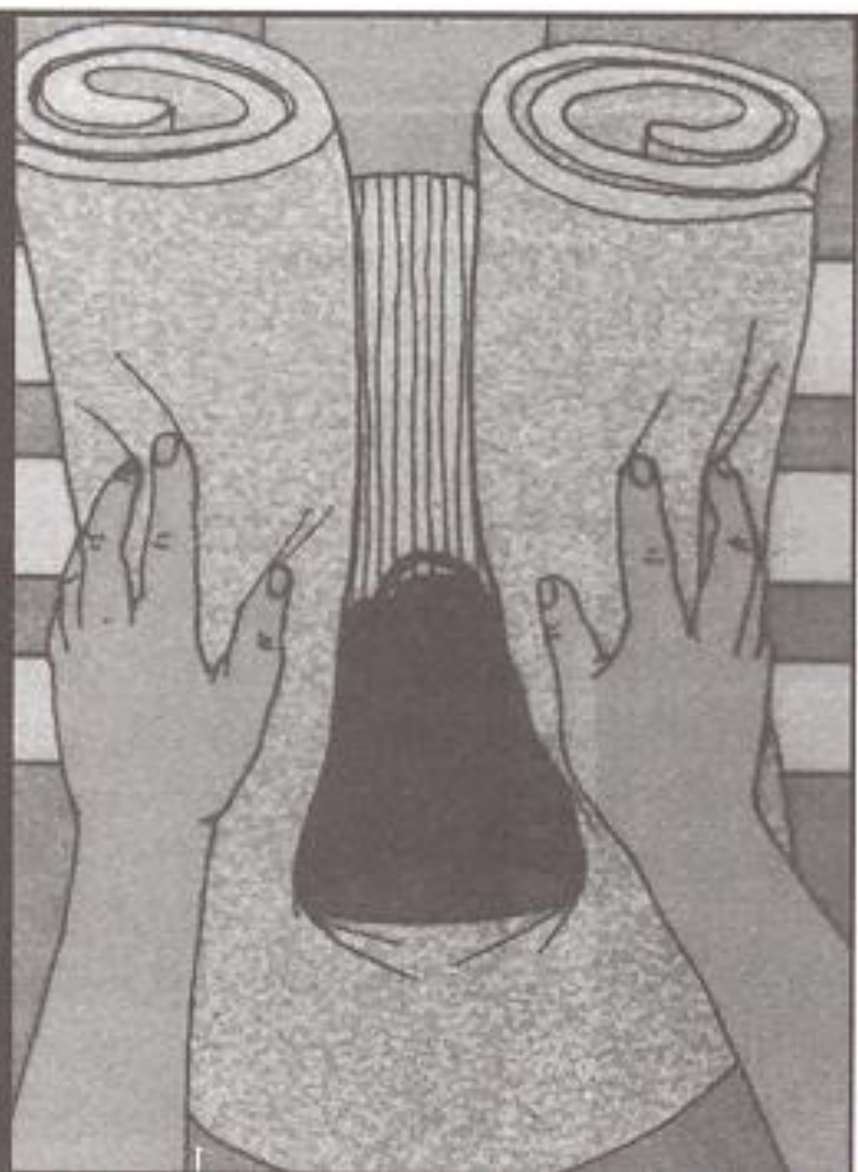
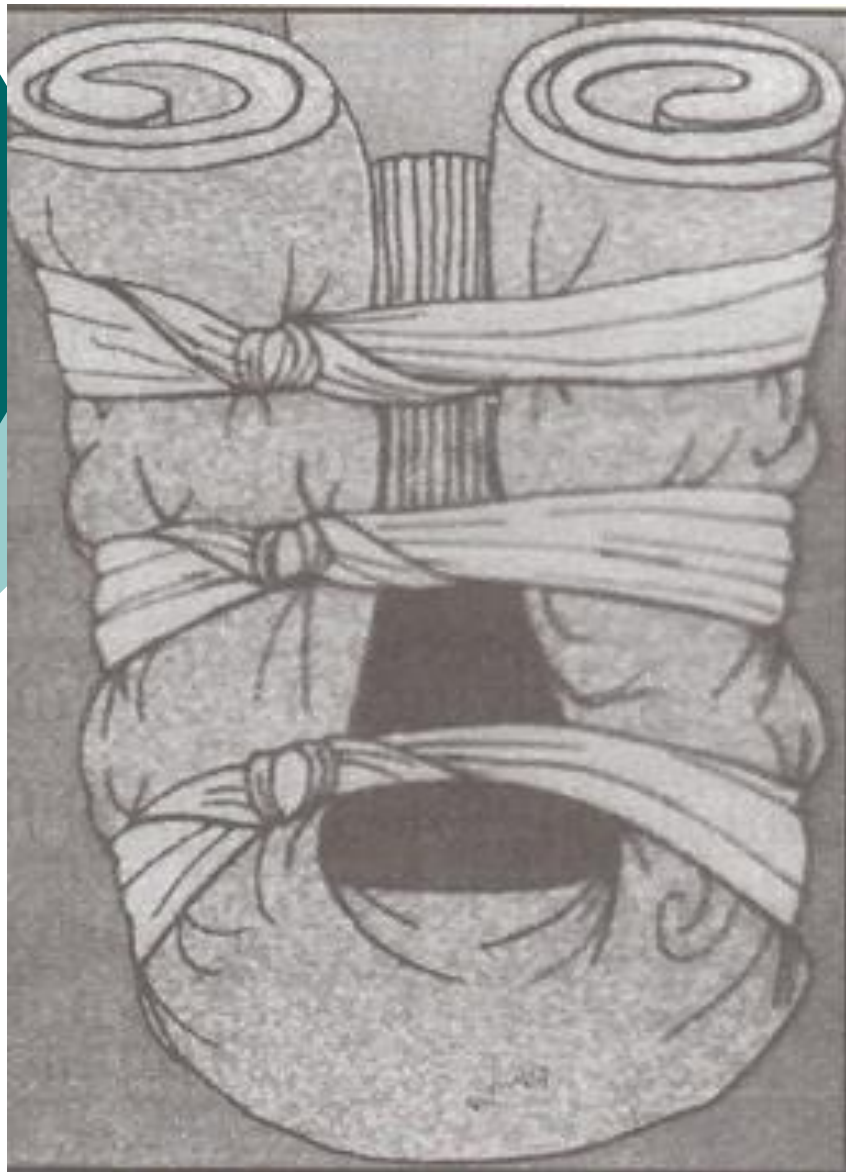
KAVAL KEMİĞİ KIRIĞI TESPİTİ

Uyluk kemiği kırığı tespitindeki gibidir,

- Bacaklar tutulur ve yavaşça çekilir,
- Doğal boşluklar kullanılarak (dizlerin altı, bileklerin altı) yaralı bacağın altından kumaş şeritler geçirilir,
- Uygun bir şekilde yumuşak dolgu malzemesiyle desteklenmiş tespit malzemelerinden biri iç tarafta kasıktan ayağa kadar, diğer tarafta kalçadan ayağa kadar yerleş-tirilir,
- Ayaklardan başlanarak şeritler dış tespit malzemesi üzerinde düğümlenerek bağlanır. Bilek hizasındaki bandaj ayak tabanı üzerine sekiz şeklinde düğümlenir.

BİLEĞİN / AYAĞIN TESPİTİ

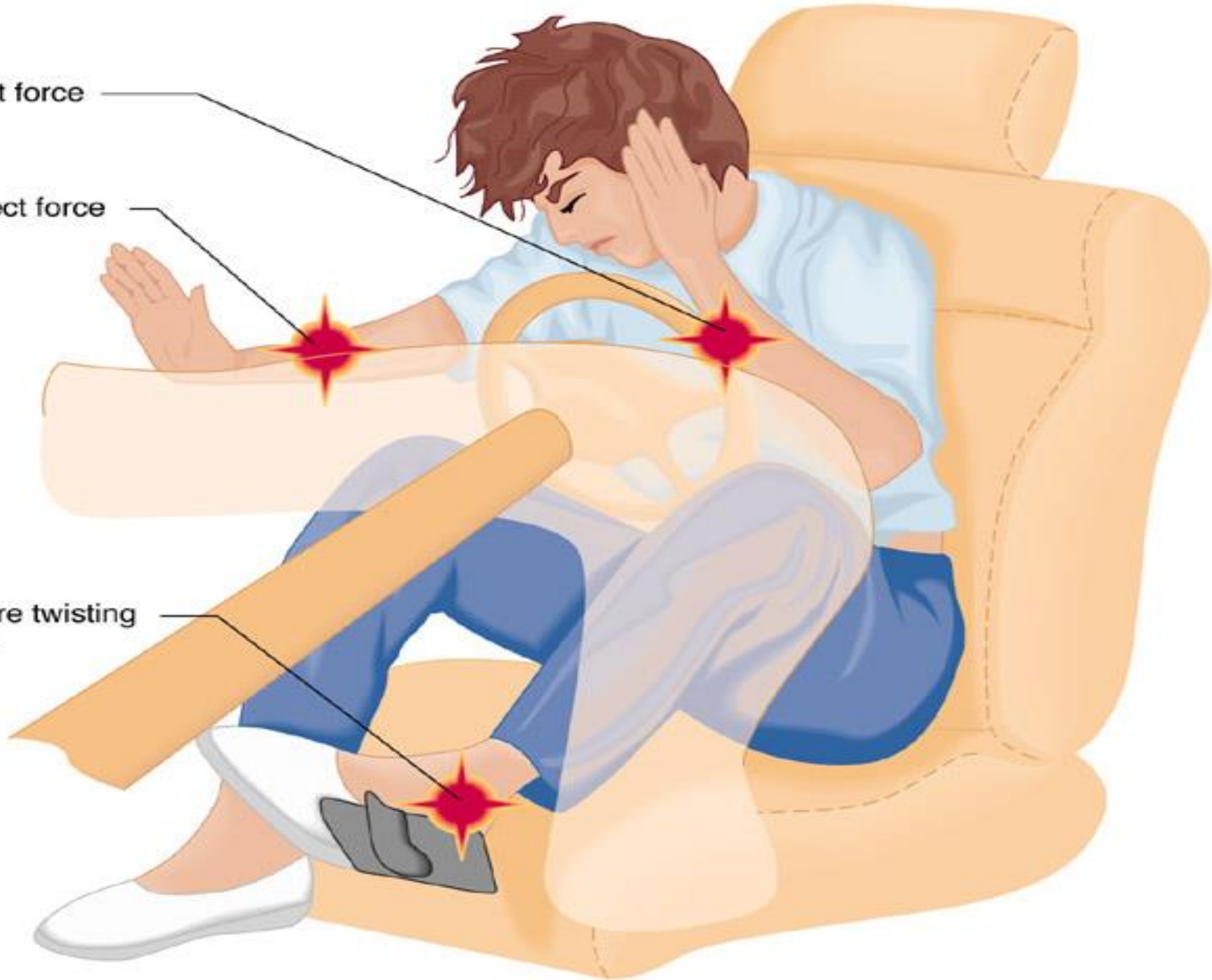
- Yaralının ayakkabıları çıkarılmadan bağları çözülür,
 - Bilek seviyesinde sarılmış sekiz şeklinde bir bandajla her iki ayak birlikte tespit edilir ve yumuşak malzemelerle iyice kaplanmış (rulo yapılmış bir battaniye) bir yüzeye dayamak suretiyle bacakları yukarıda tutmak gerekir.

Direct force

Indirect force

Severe twisting force

YANIKLARDA İLK YARDIM

YANIK

Herhangi bir ısıya maruz kalma sonucu oluşan doku bozulmasıdır.

- ✓ sıcak su
- ✓ buhar teması
- ✓ sıcak katı maddelerle
- ✓ asit alkali kimyasal maddelerle
- ✓ elektrik akımı
- ✓ radyasyon

YANIK ÇEŞİTLERİ

Fiziksel Yanıklar ;

- ✓ Isı ile oluşan yanıklar
- ✓ Elektrik nedeni ile oluşan yanıklar
- ✓ Işın ile oluşan yanıklar
- ✓ Sürtünme ile oluşan yanıklar
- ✓ Donma sonucu oluşan yanıklar

Kimyasal Yanıklar ;

- ✓ Asit veya Alkali madde ile oluşan yanıklar

YANIĞIN CİDDİYETİNİ BELİRLEYEN FAKTÖRLER

- ✓ Derinlik
- ✓ Yaygınlık
- ✓ Bölge
- ✓ Enfeksiyon riski
- ✓ Yaş
- ✓ Solunum yoluyla görülen zarar
- ✓ Önceden var olan hastalıklar

YANIĞIN DERECELENDİRİLMESİ

1.Derece Yanık ; Deride *kızarıklık, ağrı*, yanık bölge-de *şişme(ödem)* vardır.Yaklaşık 48 saatte iyileşir.

2.Derece Yanık ; Deride içi *su dolu kabarcıklar (bül)* vardır. *Ağrılıdır*.Derinin kendi kendini yenilemesi ile kendi kendine iyileşir.

3.Derece Yanık ; Derinin tüm tabakaları etkilenmiştir. Özellikle de kaslar, sinirler ve damarlar üzerinde etkisi görülür. *Beyaz görünümde*dir. Sinirler zarar gördüğü için *ağrı yoktur*.

4. Derece Yanık; Derinin tüm tabakaları kemik dokusu dahil olmak üzere etkilenmiştir. Siyah görünüm vardır. Sinirler zarar gördüğü için *ağrı yoktur*.

YÜZEYEL YANIK

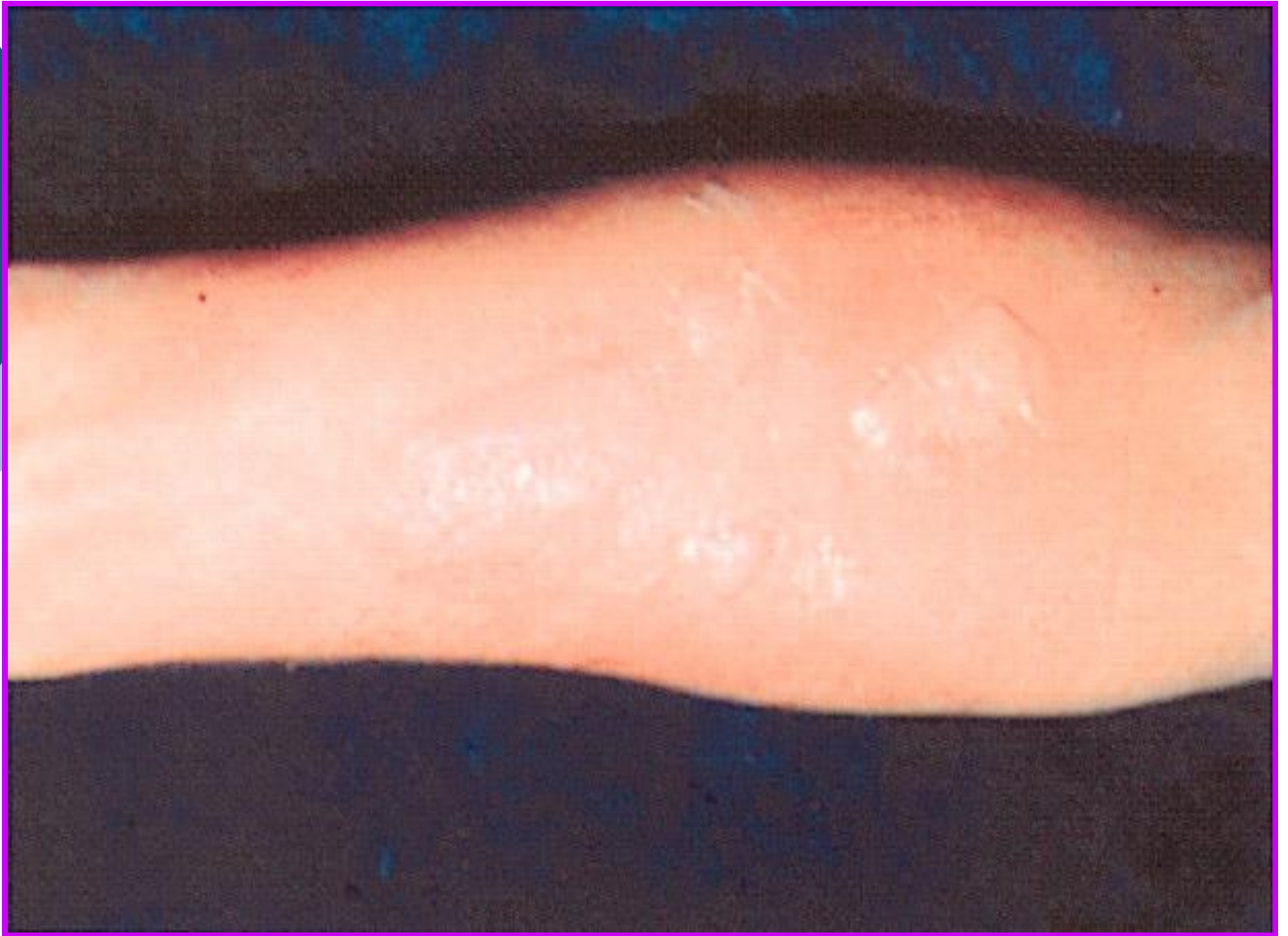

DOKU KAYIPLI YANIK

TAM DOKU KAYIPLI YANIK

YANIĞIN VÜCUTTAKİ OLUMSUZ ETKİLERİ

- ✓ Yanık, derinliği, yaygınlığı ve oluştuğu bölgeye bağlı olarak organ ve sistemlerde işleyiş bozukluğuna yol açar.
- ✓ Ağrı ve sıvı kaybına bağlı olarak şok meydana gelir.
- ✓ Hasta veya yaralının kendi vücudunda bulunan mikrop veya toksinlerle enfeksiyon oluşur.

ISI İLE OLUŞAN YANIKLARDA İLK YARDIM

- ✓ Kişi hala yanıyorrsa paniğe engel olunur, koŐması engellenir,
- ✓ Hasta/yaralının üzeri battaniye yada bir örtü ile kapatılır ve yuvarlanması sağlanır,
- ✓ Yaşam belirtileri değerlendirilir **A B C**
- ✓ Solunum yolunun etkilenip etkilenmediği kontrol edilir,
- ✓ Yanık bölge en az 20 dakika soğuk su altında tutulur.

ISI İLE OLUŞAN YANIKLARDA İLK YARDIM

- ✓ Şişme (ödem) oluşabileceği düşünülerek yüzük, bilezik, saat gibi eşyalar çıkarılır,
- ✓ Yanmış alandaki deriler kaldırılmadan giysiler çıkarılır,
- ✓ Takılan yerler varsa kesilir,
- ✓ Hijyen ve temizliğe dikkat edilir,
- ✓ Su toplamış yerler patlatılmaz,
- ✓ Yanık üzerine ilaç yada yanık merhemi gibi maddeler sürülmemelidir,

ISI İLE OLUŞAN YANIKLARDA İLK YARDIM

- ✓ Yanık üzeri temiz bir bezle örtülür,
- ✓ Hasta/yaralı battaniye ile örtülür,
- ✓ Yanık bölgeler birlikte bandaj yapılmamalıdır,
- ✓ Yanık geniş ve Sağlık Kuruluşu uzaksa hasta veya yaralının kusması yoksa, bilinçliyse ağızdan sıvı verilerek sıvı kaybı önlenir,
(1 litre Su + 1 Çay kaşığı Karbonat + 1 çay kaşığı Tuz)
- ✓ Tıbbi yardım istenir, **1 1 2**

KİMYASAL YANIKLARDA İLK YARDIM

- ✓ Deriyle temas eden kimyasal maddenin en kısa sürede deriyle teması kesilmelidir,
- ✓ Bölge bol, tazyiksiz suyla en az 15-20 dakika yumuşak bir şekilde yıkanmalıdır,
- ✓ Giysiler çıkarılmalıdır,
- ✓ Hasta veya yaralı örtülmelidir,
- ✓ Tıbbi yardım istenir, **1 1 2**

KİMYASAL YANIKTA KIZARIKLIK

ELEKTRİK YANIKLARINDA İLK YARDIM

- 1

-
- ✓ Soğukkanlı ve sakin olunmalıdır,
 - ✓ Hasta/yaralıya dokunmadan önce elektrik kesilmelidir, akımı kesme imkanı yoksa tahta çubuk yada ip gibi bir cisimle elektrik teması kesilmelidir,
 - ✓ Hasta/yaralınının A B C si değerlendirilmelidir,

ELEKTRİK YANIKLARINDA İLK YARDIM - 2

- ✓ Hasta/yaralıya kesinlikle su ile müdahale edilmemelidir,
- ✓ Hasta/yaralı hareket ettirilmemelidir,
- ✓ Hasar gören bölgenin üzeri temiz bir bezle örtülmelidir,
- ✓ Tıbbi yardım istenir, **1 1 2**

Elektrik Yanığı

Çocukta elektrik yanığı

SICAK ARPMAŖI BELİRTİLERİ

Yüksek derece ısı ve nem ile vücut ısısının ayarlanamaması sonucu ortaya çıkan belirtiler Ŗunlardır;

- ✓ Adale krampları,
- ✓ Güçsüzlük, yorgunluk,
- ✓ Baş dönmesi,
- ✓ DavranıŖ bozukluğu, sinirlilik,

SICAK ARPMAŖI BELİRTİLERİ - 2

- ✓ Solgun ve sıcak deri,
- ✓ Bol terleme (daha sonra azalır),
- ✓ Mide krampları, kusma, bulantı,
- ✓ Bilinç kaybı, hayal görme,
- ✓ Hızlı nabız,

SICAK ÇARPMASINDA İLK YARDIM

- ✓ Hasta serin ve havadar bir yere alınır,
- ✓ Giysiler çıkarılır,
- ✓ Sırt üstü yatırılarak, kol ve bacaklar yükseltilir,
- ✓ Hasta veya yaralının kusması yoksa ve bilinci açıksa su ve tuz kaybını gidermek için;

1 litre Su + 1 ay kaşığı Karbonat + 1 ay kaşığı Tuz karışımı yada soda içirilir.

SICAK ÇARPMASINDA RİSK GRUPLARI

- ✓ Kalp hastaları,
- ✓ Tansiyon hastaları,
- ✓ Şeker (Diyabet) hastaları,
- ✓ Kanser hastaları,
- ✓ Normal kilosunun çok altında ve üstünde olanlar.

SICAK ÇARPMASINDA RİSK GRUPLARI

- ✓ Psikolojik rahatsızlığı olanlar,
- ✓ Böbrek hastaları,
- ✓ 65 yaş üzeri kişiler,
- ✓ 5 yaş altı çocuklar,
- ✓ Hamileler,
- ✓ Sürekli ve bilinçsiz diyet uygulayanlar,
- ✓ Yeterli miktarda su içmeyenler.

SICAK ÇARPMASINDAN KORUNMANIN YOLLARI

- ✓ zellikle Őapka, güneş gözlüğü ve Őemsiye gibi güneş iŐıėından koruyacak aksesuarlar kullanılmalıdır,
- ✓ Mevsim Őartlarına uygun, terletmeyen, açık renkli ve hafif giysiler giyilmelidir,
- ✓ Bol miktarda sıvı tüketilmelidir.
- ✓ Vücut temiz tutulmalıdır.

SICAK ÇARPMASINDAN KORUNMANIN YOLLARI

- ✓ Her öğünde yeteri miktarda gıda alınmalıdır,
- ✓ Gereksiz ve bilinçsiz ilaç kullanılmamalıdır,
- ✓ Direk güneş ışığında kalınmamalıdır.
- ✓ Kapalı mekanların düzenli aralıklarla havalandırılmasına zen gösterilmelidir.

BOĞULMALARDA

İLK YARDIM

Boğulma Nedir

Boğulma, vücuttaki dokulara yeterli oksijen gitmemesi sonucu dokularda bozulma meydana gelmesidir.

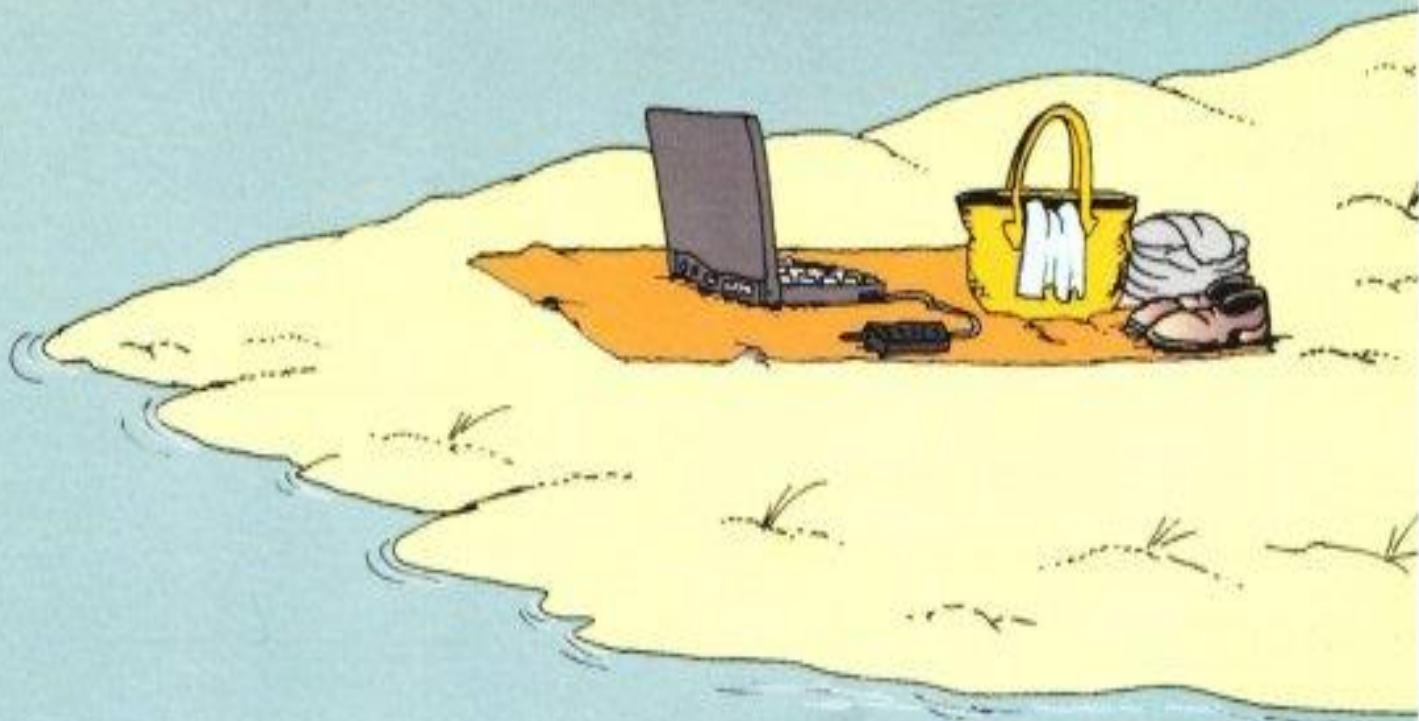
Boğulma nedenleri nelerdir?

- Bayılma ve bilinç kaybı sonucu dilin geriye kayması
- Nefes borusuna sıvı dolması/Yabancı Cisim
- Ası/Kasten Boğma
- Akciğerlerin zedelenmesi
- Gazla zehirlenme
- Suda boğulma

Boğulma Belirtileri

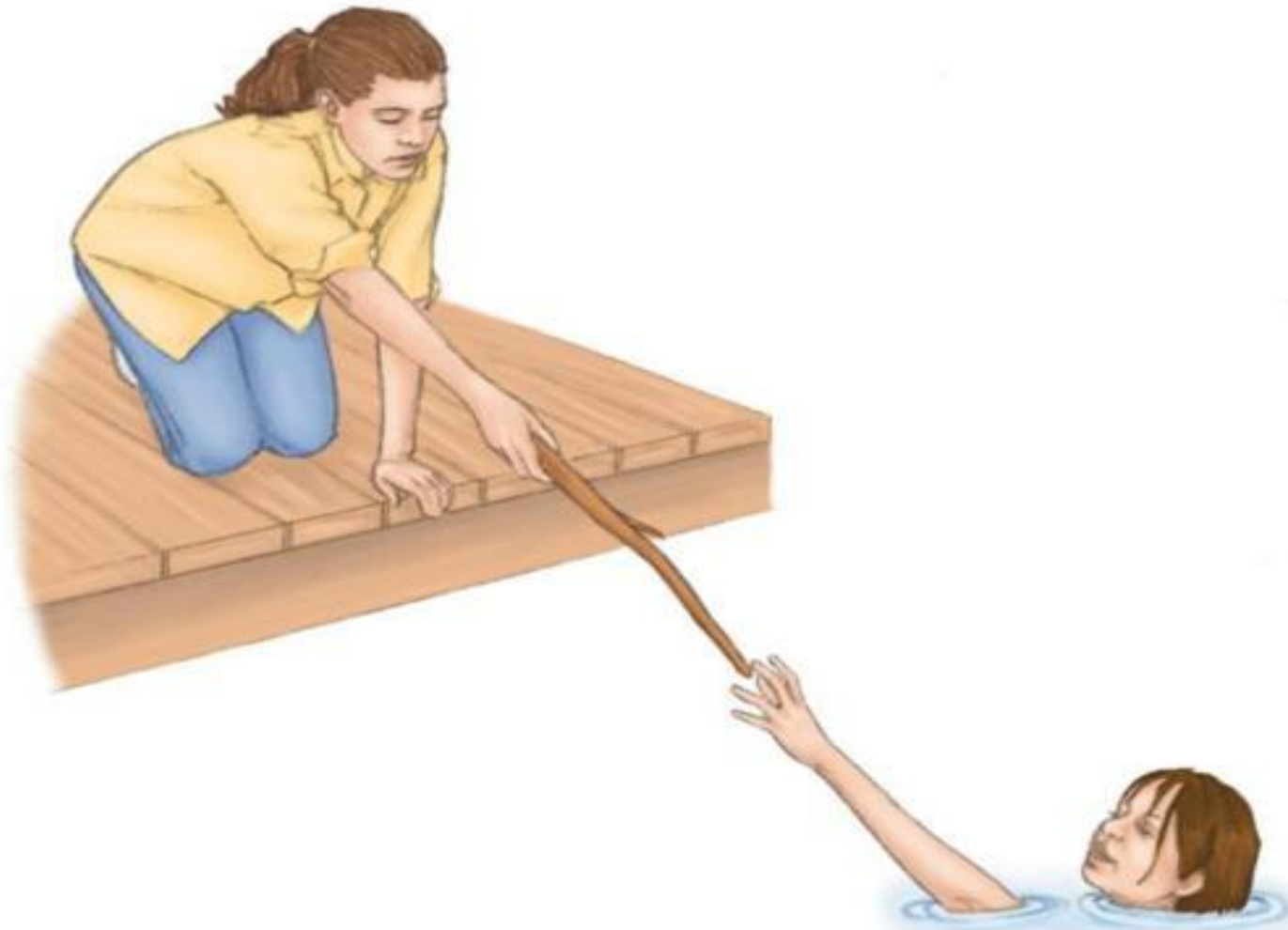
- ☸ Nefes almada güçlük
- ☸ Gürültülü hızlı ve derin soluma
- ☸ Ağızda balgam toplanması ve köpüklenme
- ☸ Yüzde, dudaklarda ve tırnaklarda morluk
- ☸ Sıkıntı basması
- ☸ Cevaplarda isabetsizlik, kararsızlık
- ☸ Bayılma

F1! F1! F1!

Boğulmada Yardım

- Boğulma nedeni ortadan kaldırılır,
- Bilinç kontrolü yapılır,
- abc değerlendirilir,
- Temel yaşam desteği sağlanır,
- Derhal tıbbi yardım istenir (112),
- Yaşam bulguları izlenir.

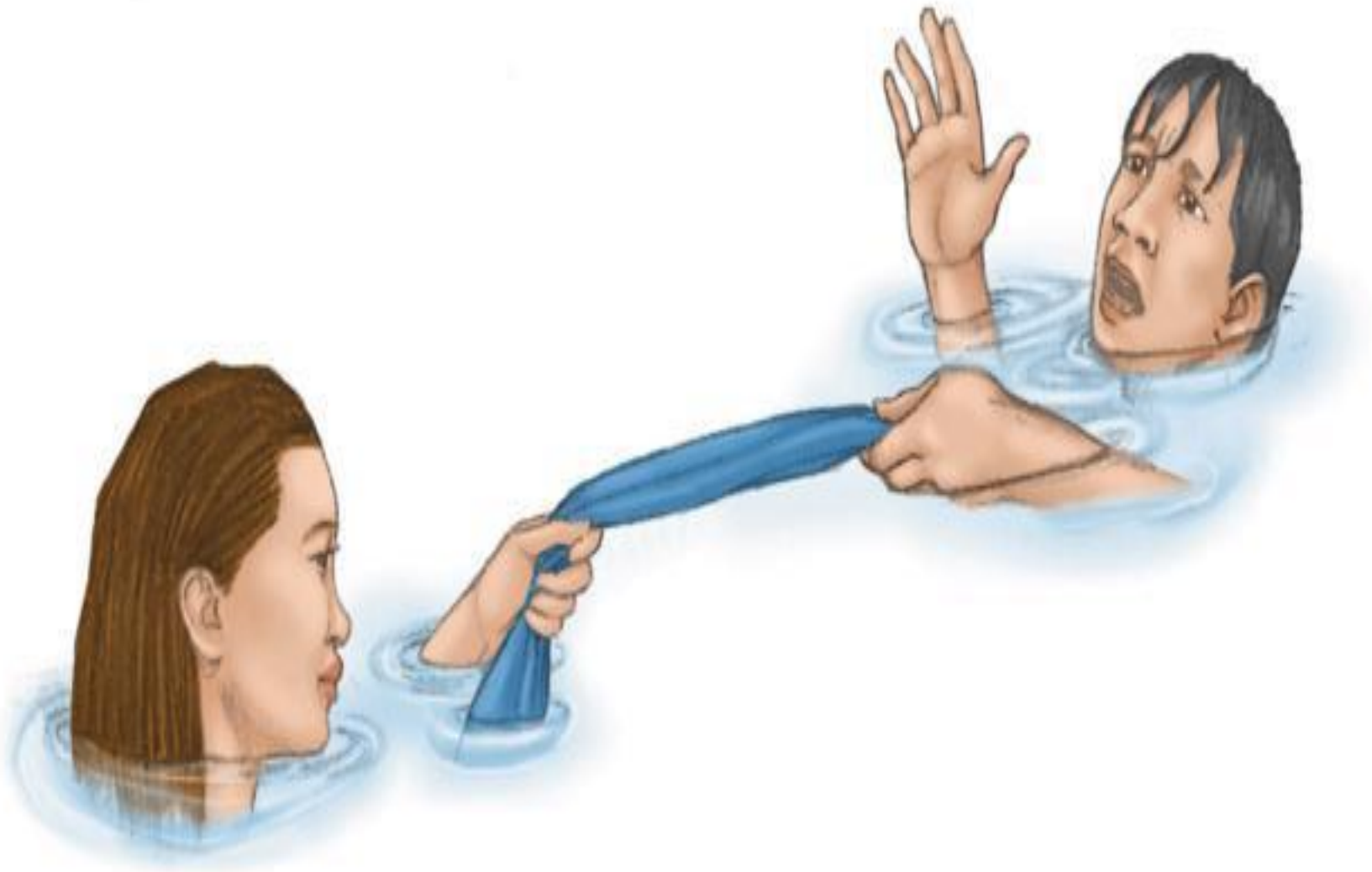
KURTARMA SAATLERİ
SABAH - 10:00 - 14:00
AKŞAM - 16:00 - 18:00

054

ASLA VAZGEÇME

ZEHİRLENME

Vücuda Toksik Bir Maddenin Girmesiyle Veya Normal Dozda Toksik Olmayan Bir Maddenin Yüksek Dozda Alınmasıyla Vücudun Normal Fonksiyonlarınınin Bozulmasıdır.

ZEHİRLENMELER

- **Zehirlenmelerin %90'ı Evlerde Olmaktadır.**
- **Zehirlenmelerin %60'ı 5 Yaş Altındaki Çocuklardır.**
- **Bu Çocukların %5'i Kaybedilmektedir**
- **18 Yaş Üstünde Ölüm Oranı Daha Yükseklerdir.**

ZEHİRLENMENİN CİDDİYETİ

- **Ürünün Türüne**
- **Alınış Biçimine**
- **Dozuna**
- **Kişinin Özelliklerine**

Bağlıdır

Zehirlenme hangi yollarla meydana gelir?

- Sindirim yoluyla
- Solunum yoluyla
- Cilt yoluyla

THİRLLENME BELİRTİLERİ

- **Sindirim sistemi bozuklukları:**
Bulanti, Kusma,
Karın ağrısı, İshal
- **Sinir sistemi bozuklukları:**
Bilinç kaybı,
Havale,
Rahatsızlık hissi,
Hareketlerde uyumsuzluk

- **Solunum sistemi bozuklukları:**

Nefes darlığı,

Morarma,

Solunum durması

- **Dolaşım sistemi bozuklukları:**

Nabız bozukluğu,

Kalp durması

SİNDİRİM YOLUYLA ZEHİRLENMELER

- **En sık Rastlanan Zehirlenme Yoludur.**
- **Bazı Kimyasal Maddeler, Alkol, İlaç Bozuk Besinler Ve Zehirli Mantarlarla Olan Zehirlenmelerdir.**

İLK YARDIM

- **Bilinç Kontrolü Yapılır**
- **Ağız Zehirli Madde İle Temas Etmişse Su İle Çalkalanır**
- **Zehirli Madde Ele Temas Etmişse El Sabunlu Su İle Yıkanır**
- **Yaşam Bulguları Değerlendirilir.**

İLK YARDIM

- **Kusturulmaya Çalışılmaz
Özellikle Yakıcı Maddeler
Alındıysa**
- **Bilinç Kaybı Varsa Koma
Pozisyonu Verilir**
- **Üstü Örtülür**
- **112 Aranarak Bildirilir**
- **Olayla İlgili Bilgiler
Toplanarak Kaydedilir**

MUTLAKA KAYDEDİN!!!

- **Ne Almış Olabilir**
- **İlaç Yada Uyuşturucu Alışkanlığı Var mı ?**
- **Evde Ne Tip İlaçlar Var**
- **Hastanın O Halde Bulunduğu Yada Sizin Bulduğunuz Saat**

SOLUNUM YOLUYLA ZEHİRLENMELER

- **Zehirli Maddenin Solunum Yoluyla Vücuda Girmesiyle Oluşur.**

SOLUNUM YOLUYLA ZEHİRLENMELER

- **Karbonmonoksit (tüp kaçakları, şofben, gaz sobaları)**
- **Karbondioksit**
- **Havuzlarda kullanılan Klor**
- **Boyalar**
- **Yapıştırıcılar**
- **Ev Temizleyicileri**

İLK YARDIM

- **H/y Temiz Havaya Çıkartılır**
- **Ortam Havalandırılır**
- **Yaşamsal Belirtiler Değerlendirilir**
- **H/y Yarı Oturur Pozisyonda Tutulur**
- **Bilinç Kapalı İse Koma Pozisyonu Verilir**
- **112 Aranarak Durum Bildirilir.**

İLKYARDIMCI MÜDAHALE SIRASINDA KENDİSİNİ VE ÇEVRESİNİ KORUMAK İÇİN ŞU ÖNLEMLERİ ALMALIDIR

- **Solunumu Korumak İçin Maske Veya Islak Bez Kullanılmalıdır**
- **Elektrik Düğmeleri Ve Işıklılandırma Cihazları Kullanılmamalıdır**
- **Yoğun Duman Varsa Hastayı Dışarı Çıkarmak İçin İp Kullanılmalıdır**
- **Derhal İtfaiyeye (199) Haber Verilmelidir**

DERİ YOLUYLA ZEHİRLENMELER

- **Zehirli Maddenin Vücuda Direk Deri Aracılığıyla Girmesiyle Oluşur.**
- **Böcek Sokmaları**
- **Zehirli Hayvanların Isırması**
- **Tarım İlaçları**
- **Böcek Öldürücü İlaçlar (tarım ilaçları)**
- **İlaç ve Uyuşturucu Madde Enjeksiyonları**

DERİ YOLUYLA ZEHİRLENMELERDE İLK YARDIM

- Yaşam Bulguları Değerlendirilir
- Ellerin Zehirli Madde İle Teması Önlenmelidir
- Zehir Bulaşmış Giysiler Çıkartılır
- 15-20 Dakika Deri Bol Suyla Yıkanır
- 112 Aranarak Durum Bildirilir.

ZEHİRLENMELERDE GENEL İLK YARDIM

- Zehirlenmeye Neden Olan Maddeyi Öğrenmeye Çalışma Varsa Ambalajını Sağlık Kuruluşuna Götür
- Zehirlenmeye Neden Olan Maddeyi Ortamdan Uzaklaştır
- H/y Bilinç Durumunu Kontrol Et
- H/y ABC Yönünden Değerlendir

ZEHİRLENMELERDE GENEL İLK YARDIM

- **Asit, Alkali İçilmesi Veya Bilincin Kapalı Olduğu Durumlarda KUSTURMA**
- **Vücuda Bulaşmış Bir Şey Varsa Vücudu Bol Su İle Yık**
- **Gaz Zehirlenmesi Varsa Açık Havaya Çıkar**
- **Tıbbi Yardım İsteme (112)**

KARBONMONOKSİT ZEHİRLENMESİ

- **Endüstriyel Merkezlerde Önemli Bir Sorundur.**
- **Eski Motorlara Ait Egzos Gazları ,Gaz Ve Kömür Isıtıcıları, Mangal Kömürleri, Kuyular Ve Derin Çukurlarda Bulunur.**

KARBONMONOKSİT ZEHİRLENMESİ

- **Karbonmonoksit; Renksiz, Kokusuz, Ve Rahatsız Edici Olmayan Bir Gazdır.**
- **Hemoglobine Bağlanma Kapasitesi Oksijenden 280 Kat Daha Fazladır.**

BELİRTİLER

- **Aşırı Yorgunluk , Keyifsizlik , Grip Benzeri Durum**
- **Bulantı , Baş Dönmesi , Kusma Karıncalaşma**
- **Koma , Nöbetler , Solunum Durması**
- **Göğüs Ağrısı Çarpıntı Hipotansiyon Kalp Durması**
- **Cilt Ve Tırnaklar Kısa Süreli Kiraz Kırmızısı Renk Alabilir.**

İLK YARDIM

- **Kişi Ortamdan Uzaklaştırılır**
- **Hareket Ettirilmez**
- **Hava Yolu Açıklığı Ve Solunumu Kontrol Edilir**
- **112 Aranarak Durum Bildirilir**

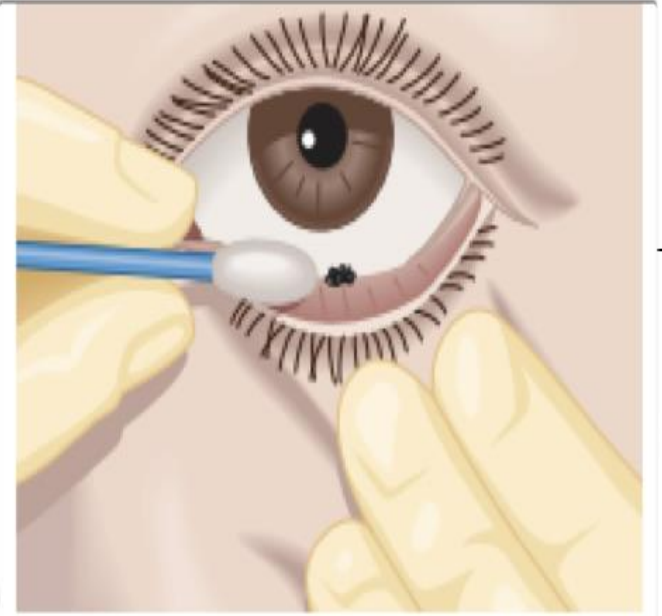

Göz,Kulak ve Buruna Yabancı Cisim Kaçmasında İlk Yardım

GÖZ YABANCI CİSMİNDE İLK YARDIM

- ❖ Aydınlik bir ortamda cismin yeri belirlenir,
- ❖ Görülüyorsa nemli temiz bir bezle çıkartılmaya çalışılır,
- Yüz - gözler açık olarak bol suyla yıkattırılır,
- Gözler kesinlikle ovuşturulmaz.**
- Göz hareketleri engellemek için temiz bir bezle kapatılır,
- ❖ Sağlık kuruluşuna gitmesi sağlanır.
- ❖ Sivri bir cisim yada metal batmışsa **KESİNLİKLE ÇIKARTILMAZ.**

- **Korneaya batan yabancı cisimlerin ise yıkama yoluyla uzaklaştırılmaya çalışılması korneanın daha da zarar görmesine neden olabilir.**
- **Bu durumda gözün kapatılarak, hastanın sağlık merkezine nakli daha uygun bir yaklaşımdır.**

Göze herhangi bir kimyasal maruziyet durumunda da gözün yıkanması ve ardından hastanın sağlık kuruluşuna transferi sağlanmalıdır.

KULAK YABANCI CİSMİNDE İLK YARDIM

- ❖ Kesinlikle sivri ve delici bir cisimle müdahale edilmez.
Su değdirilmez.
- ❖ Tıbbi yardım istenir (112)

BURUN YABANCI CİSMİNDE İLK YARDIM

Diğer burun kapatılarak kuvvetli bir nefes vererek cismin atılmasına çalışılır,
Çıkmaz ise tıbbi yardım istenir (112)

BİLİNÇ BOZUKLUKLARI

BİLİNÇ BOZUKLUĞU NEDİR?

- Beynin normal faaliyetlerindeki bir aksama nedeni ile uyku halinden (**bilinç bozukluğu**) başlayarak hiçbir uyarıya cevap vermeme (**bilinç kaybı**) haline kadar giden bilincin kısmen yada tamamen kaybedilmesidir.

BAYILMA (SENKOP)

- Kısa süreli yüzeysel ve geçici bilinç kaybıdır. Beyne giden kan akımının azalması sonucu oluşur

BAYILMA NEDENLERİ

- **Korku, Aşırı Heyecan**
- **Sıcak, Yorgunluk**
- **Kapalı Ortam, Kirli Hava**
- **Aniden Ayığa Kalkma**
- **Kan şekerinin düşmesi**

BAYILMA (SENKOP) BELİRTİLERİ

- **Baş Dönmesi, Baygınlık**
- **Bacaklarda Uyuşma**
- **Yere Düşme**
- **Bilinçte Bulanıklık**
- **Yüzde Solgunluk**
- **Üşüme Terleme**
- **Hızlı Ve Zayıf Nabız**

KİŞİ, BAŞININ DÖNECEĞİNİ HİSSEDERSE

- **Ayakları 30 cm kaldırılır.**
- **Sıkan giysiler gevşetilir.**
- **Kendini iyi hissedinceye kadar dinlenmesi sağlanır.**

EĞER KİŞİ BAYILDIYSA

- **Sırt üstü yatırılarak ayakları 30 cm kaldırılır**
- **Solunum yolu açıklığı kontrol edilir ve korunur**
- **Sıkan giysiler gevşetilir**
- **Kusma varsa yan pozisyonda tutulur**
- **Etraftaki meraklılar uzaklaştırılır**

BİLİNÇ KAPALI İSE

- Hasta / yaralının yaşam bulguları değerlendirilir
- H/Y koma pozisyonu verilir
- Yardım çağrılır (112)
- Yardım gelinceye kadar yanında beklenir.
- Sık sık solunum ve nabız kontrolü yapılır.

KOMA

- Yutkunma, öksürük vb. reflekslerin ve dıştan gelen uyarılara karşı tepkilerin azalması yada yok olması ile ortaya çıkan uzun süreli bilinç kaybıdır.

KOMA NEDENLERİ

- ✓ **Düşme Veya Şiddetli Darbe Sonrası (Özellikle Kafa Travmaları)**
- ✓ **Zehirlenme**
- ✓ **Aşırı Alkol,Uyuşturucu Kullanımı**
- ✓ **Şeker Hastalığı**
- ✓ **Havale gibi ateşli hastalıklar**

KOMA BELİRTİLERİ

- **Yutkunma, öksürük vb. tepkilerin kaybolması**
- **Sesli ve ağrılı dürtülere tepki yokluğu**
- **İdrar ve gaita kaçırma**

KOMA POZİSYONU

- Sesli veya omuzdan sarsarak bilinç kontrolü yapılır
- Sıkan giysiler gevşetilir
- Ağız içi yabancı cisim olup olmadığı kontrol edilir
- Bak, dinle, hisset yöntemi ile solunum kontrolü yapılır

KOMA POZİSYONU

- H/Y yanına diz çökeriz
- Karşı taraftaki kol karnına getirilir
- Karşı taraftaki diz dik açı yapılır
- Kendi tarafımızdaki kol yukarıya doğru uzatılır
- Kalça ve omuzdan tutularak dönderilir

KOMA POZİSYONU

- Sonra karnındaki el başına destek şeklinde alta konur
- Alttaki kalan bacak geriye doğru bükülür
- Üstteki bacak öne doğru bükülür
- 112 gelene kadar 3-5dk. **yaşam bulguları** kontrol edilir

HAVALENİN TANIMI

- Vücudun adale yapısında kontrol edilemeyen kasılmalardır.
Sinir sisteminin merkezindeki bir tahriş (iritasyon) yüzünden beyinde elektriksel boşalmalar sonucu oluşur.

HAVALE NEDENLERİ NELERDİR?

- Beyinde yaralanma
- Beyinde enfeksiyon
- Bazı hastalıklar
- Yüksek ateş

HAVALE ÇEŞİTLERİ NELERDİR

- Ateş nedeniyle oluşan havaleler
- Sara krizi (epilepsi)

ATEŞ NEDENİYLE OLUŞAN HAVALE

- Herhangi bir hastalık sonucu vücut sıcaklığının 38°C 'nin üstüne çıkmasıyla oluşur.
- Genellikle 6 ay ve 6 yaş arasındaki çocuklarda rastlanır .

ATEŞLİ HAVALEDE İLK YARDIM NASIL OLMALIDIR

- Öncelikle hasta ıslak havlu ya da çarşafa sarılır
- Ateş bu yöntemle düşmüyorsa oda sıcaklığında bir küvete sokulur
- Tıbbi yardım istenir.

SARA KRİZİ (EPİLEPSİ)

- Kronik bir hastalıktır. Doğum sırasında veya daha sonra gelişen beyin zedelenmeleri ile oluşur.

SARA'YI DAVET EDEN DURUMLAR

- Uzun süreli açlık
- Uykusuzluk aşırı yorgunluk
- Kullanılan ilaçların doktordan izinsiz kesilmesi
- Hormonal değişiklikler

UYARI

○ HER KRİZ SARA KRİZİ
DEĞİLDİR MADDE
BAĞIMLILARININ
MADDE YOKSUNLUĞU
KRİZİYLE
KARIŞTIRILABİLİR

BELİRTİLER

- Hastada var olmayan kokuları alma, adale kasılması vb. ön haberci denilen belirtiler olur.
- Bazen hasta bağıırır, şiddetli ve ani bir şekilde bilincini kaybederek yığılır
- Yoğun ve genel adale kasılması görölür, 10 20 saniye kadar nefesi kesilir.
- Dokularda ve yüzde morarma gözlenir.

-
- Ardından kısa ve genel adale kasılması sesli nefes alma, aşırı tükürük salgılanması, altına kaçırma gibi belirtiler görülür.
 - Hasta dilini ısırabilir, başını yere çarpıp yaralayabilir. Aşırı kontrolsüz hareketler gözlenir.
 - Son aşamada hasta uyanır, şaşkındır, nerede olduğundan habersiz, uykulu hali vardır.

SARA KRİZİNDE İLK YARDIM

- Olayla ilgili güvenlik önlemleri alınır (Örn. trafik kesilmelidir.)
- Kriz kendi sürecini tamamlamaya bırakılır.
- Hasta bağlanmaya çalışılmamalıdır.
- Kilitlenmiş çene açılmaya çalışılmamalıdır.
- Yabancı herhangi bir madde kullanılmamalıdır.

SARA KRİZİNDE İLK YARDIM

- Kendisini yaralamamasına dikkat edilir,
- Başının altına yumuşak bir materyal konulur,
- Yaralanabileceği şeyler etraftan kaldırılır,
- Sıkan giysiler gevşetilir,
- Kusma karşısında tetikte olunmalıdır,
- Düşme sonucu yaralanma varsa ilgilenilir,
- Tıbbi yardım istenir.

KAN ŐEKERİ DÜŐÜKLÜĐÜ NEDİR?

- Herhangi bir nedenle vücutta glikoz (**şeker**) eksildiği zaman ortaya çıkan belirtidir

KAN ŐEKERİ DÜŐÜKLÜĐÜ NEDENLERİ

- Şeker hastalığı tedavisine bağlı uzun egzersizler,
- Uzun süre a kalma,
- Barsak ameliyatı geçirenlerde yemek sonrası.

YAVAŞ VE UZUN SÜREDE DÜŞERSE

- Baş ağrısı,
- Görme bozukluğu,
- Uyuşukluk,
- Zayıflık,
- Konuşma güçlüğü,
- Kafa karışıklığı,
- Sarsıntı ve şuur kaybı.

ANİDEN DÜŞTÜĞÜNDE

- Korku,
- Terleme,
- Hızlı nabız,
- Titreme,
- Aniden acıkma,
- Yorgunluk, bulantı.

KAN ŐEKERİ DÜŐMESİNDE İLK YARDIM NASIL ?

- Hastanın **ABC**' si değerlendirilir,
- Hastanın bilinci yerinde ve kusmuyorsa ağızdan Şeker, Őekerli içecekler verilir,
- 15-20 dakika içinde belirtiler geçmiyorsa sağlık kuruluşuna gitmesi için yardım çağırılır,
- Belirtiler fazla Őekerden meydana gelmiŐ ise fazla Őekerin bir zararı olmayacağı bilinmelidir,
- Hastanın bilinci yerinde değilse koma pozisyonu verilerek yardım çağırılır.

GÖĞÜSTE Kİ KUVETLİ AĞRI NEDENLERİ

- Kalp spazmı (**Angino Pektoris**)
- Kalp krizi (**Miyokart Enfaktüsü**)

KALP SPAZMI (ANGİNA PEKTORİS) BELİRTİLERİ

- **Sıkıntı veya nefes darlığı olur,**
- **Ağrı hissi; genellikle göğüs ortasında başlar, kollara, boyuna, sırtta ve çeneye doğru ilerler**
- **Sıklıkla fiziksel hareket, fiziksel zorlanma, heyecan, üzüntü ya da fazla yemek yeme sonucu ortaya çıkar,**
- **Kısa sürelidir, ağrı yaklaşık 5-10 dakika kadar sürer**
- **Ağrı, istirahat ile durur**
- **Nefes alıp vermekle ağrının şekli ve şiddeti değişmez.**

KALP KRİZİ (MİYOKART ENFAKTÜSÜ) BELİRTİLERİ

- **Hasta ciddi bir ölüm korkusu**
- **yoğun sıkıntı hissi**
- **terleme ve mide bulantısı, kusma gibi bulgular görülür,**
- **Ağrı; göğüs ya da mide boşluğun da**
- **sıklıkla kravat bölgesinde görülür, omuzlara, boyuna, çeneye ve sol kola yayılır,**

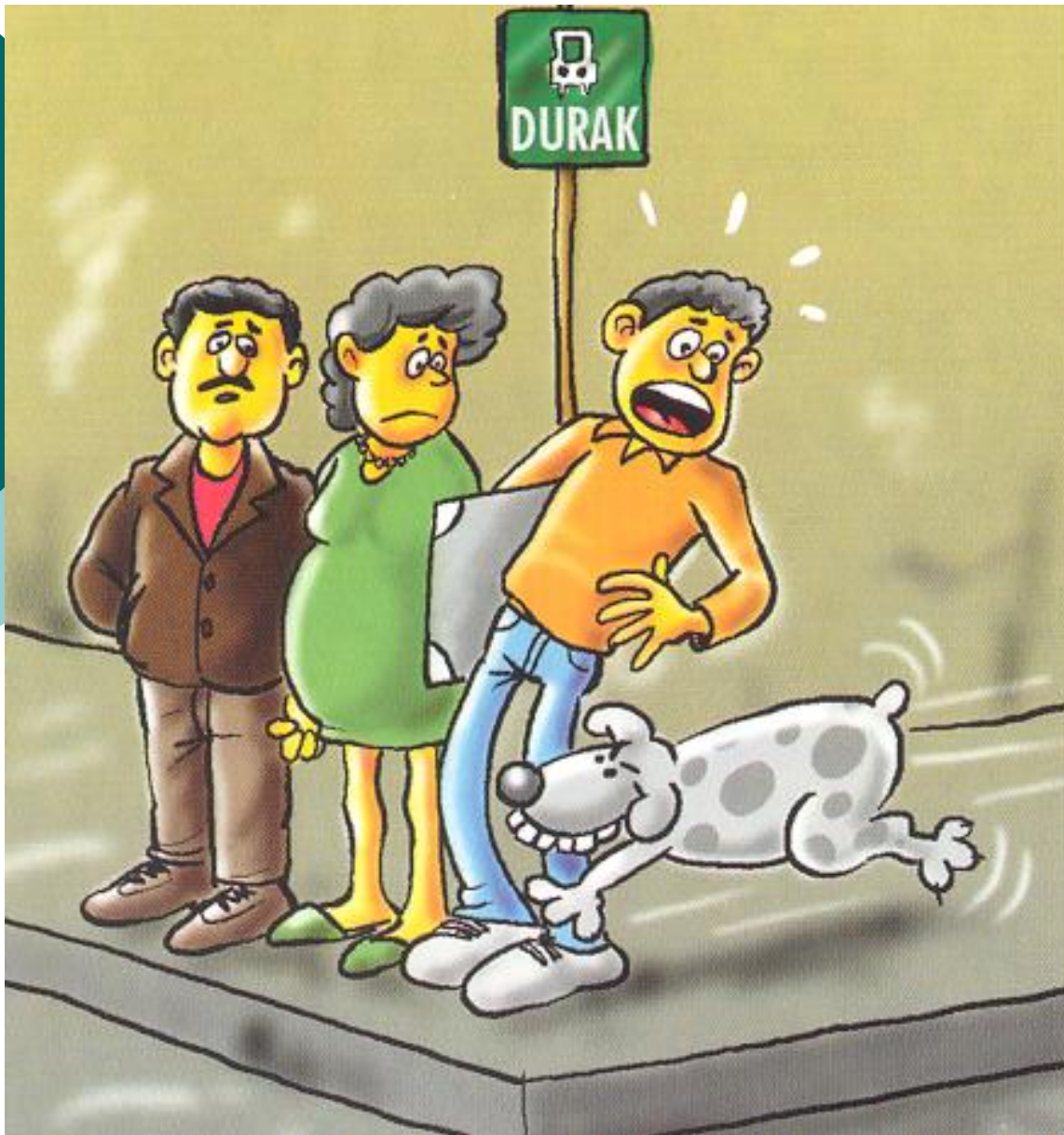
KALP KRİZİ (MİYOKART ENFAKTÜSÜ) BELİRTİLERİ

- **En çok hazımsızlık, gaz sancısı veya kas ağrısı şeklinde belirti verir**
- **Nefes alıp vermekle ağrının şekli ve şiddeti değişmez.**
- **Aksi ispat edilmedikçe bu tip belirtiler kalp krizi olarak değerlendirilir.**

GÖĞÜS AĞRISINDA İLK YARDIM NASIL OLMALIDIR?

- **Hastanın yaşamsal bulguları kontrol edilir (ABC),**
- **Hasta hemen dinlenmeye alınır, sakinleştirilir,**
- **Yarı oturur pozisyon verilir,**
- **Kullandığı ilaçları varsa almasına yardım edilir,**
- **Yardım istenerek (112) sağlık kuruluşuna gitmesi sağlanır,**
- **Yol boyunca yaşam bulguları izlenir.**

HAYVAN ISIRMALARINDA İLK YARDIM

AMAÇ

Hayvan Isırıkları Ve Sokmalarında İlkyardım Uygulama

HAYVAN ISIRMALARINDA İLK YARDIM

- o Hasta / yaralı yaşamsal bulgular yönünden değerlendirilir **A B C**
- o Hafif yaralanmalarda yara 5 dakika süreyle sabun ve soğuk suyla yıkanır,
- o Yaranın üstü temiz bir bezle kapatılır,

HAYVAN ISIRMALARINDA İLK YARDIM

- Ciddi yaralanma ve kanama varsa yaraya temiz bir bezle basınç uygulayarak kanama durdurulmalıdır,
- Derhal tıbbi yardım istenmelidir, **1 1 2**
- Hasta Tetanoz aşısı için uyarılmalı ve hastaneye yönlendirilmelidir. (Kıbrıs adasında kuduz vakası saptanmadığı için kuduz aşısı yapılmamaktadır)

ARI SOKMALARININ BELİRTİLERİ

Belirtiler kısa sürer. Acı, şişme, kızarıklık gibi lokal belirtiler olur. Arı birkaç yerden soktuysa, nefes borusuna yakın bir yerden soktuysa yada kişi alerjik bünyeli ise tehlikeli olabilir.

ARI SOKMALARINDA İLK YARDIM

- Yaralı bölge yıkanır,
- Derinin üzerinden görülüyorsa arının iğnesi sıkılmadan çıkarılır,
- Soğuk uygulama yapılır,
- Eğer ağızdan sokmuşsa ve solunumu güçleştiriyorsa buz emmesi sağlanır,
- Ağız içi sokmalarında ve alerji hikayesi olanlarda tıbbi yardım istenir, **1 1 2**

AKREP SOKMALARININ BELİRTİLERİ

Kuvvetli bir lokal reaksiyon oluşturur.

- o Ağrı,**
- o Ödem,**
- o İltihaplanma, Kızarma, Morarma,**
- o Adale krampları, Titreme ve Karıncalanma,**
- o Huzursuzluk, Havale gözlenebilir.**

AKREP SOKMALARINDA İLK YARDIM

- Sokmanın olduğu bölge hareket ettirilmez,
- Yatar pozisyonda tutulur,
- Yaraya soğuk uygulama yapılır,
- Kan dolaşımını engellemeyecek şekilde bandaj uygulanır,
- Yara üzerine hiçbir girişim yapılmaz.

YILAN SOKMALARININ BELİRTİLERİ

Lokal ve genel belirtiler verir,

- Bölgede morluk, iltihaplanma (1-2 hafta sürer),
- Kusma, karın ağrısı, ishal gibi sindirim sistemi bozuklukları,
- Aşırı susuzluk,
- Kanama, Şok,
- Psikolojik bozukluklar,
- Kalpte ritim bozukluğu, baş ağrısı ve solunum düzensizliği,

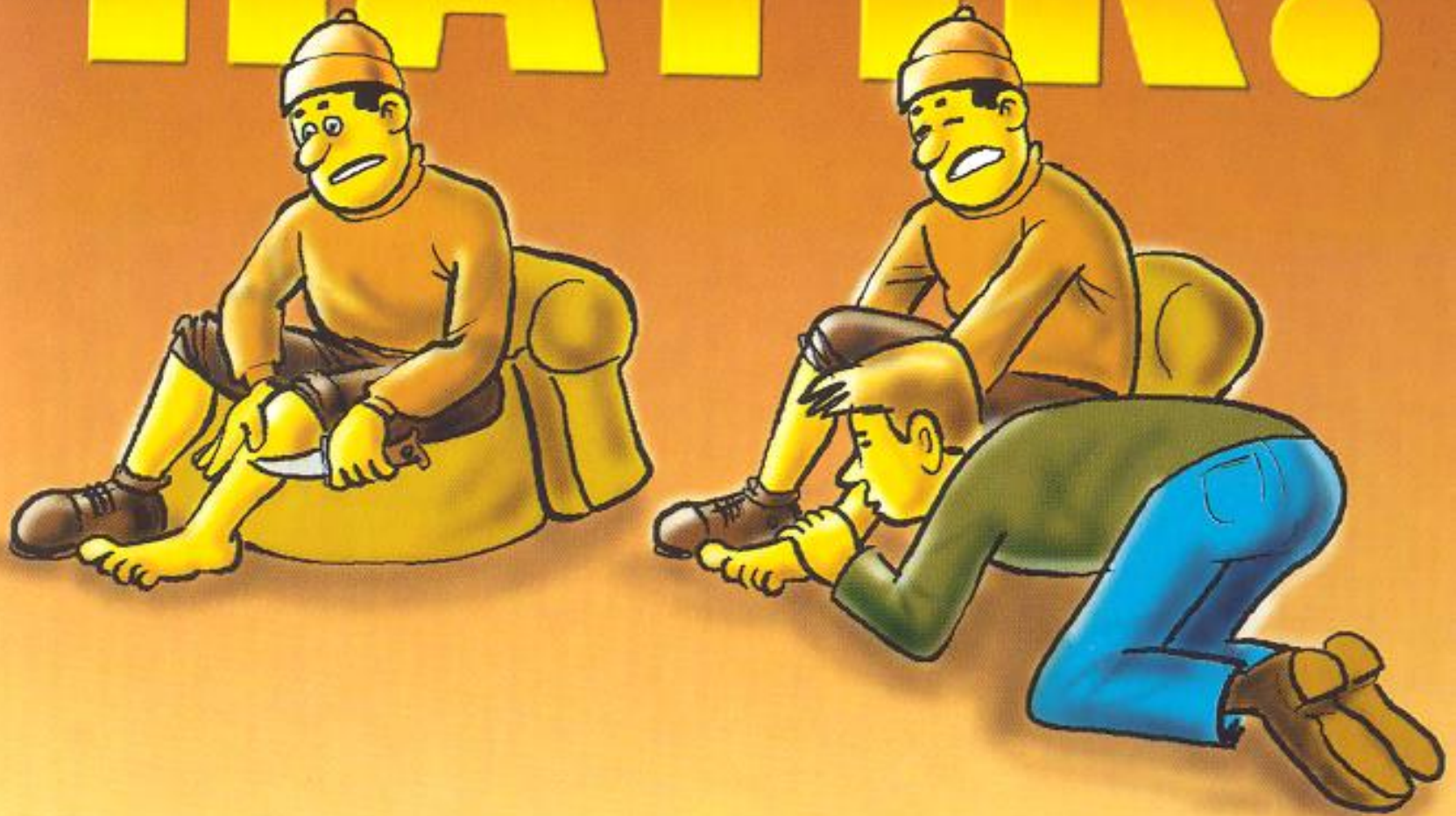
YILAN SOKMALARINDA İLK YARDIM

- Hasta sakinleştirilip, dinlenmesi sağlanır,
 - Yara su ile yıkanır,
 - Yaraya yakın bölgede baskı yapabilecek eşyalar (yüzük, bilezik vb.) çıkarılır,
 - Yara baş ve boyunda ise yara çevresine baskı uygulanır,
 - Kol ve bacaklarda ise yara üstünden dolaşımı engellemeyecek şekilde bandaj uygulanır
- (! Turnike Uygulanmaz !)**, ²⁶³

YILAN SOKMALARIDA İLK YARDIM

- o Soğuk uygulama yapılır,
- o Yara üzerine herhangi bir girişimde bulunulmaz (! **Yara emilmez !**),
- o Yaşamsal bulgular izlenir, **A B C**
- o Tıbbi yardım istenir. **1 1 2**

HAYIR!

DENİZ CANLILARI SOKMALARINDA BELİRTİLER

Çok ciddi değildir. Lokal ve genel belirtiler görülür,

- Kızarma
- Şişme,
- İltihaplanma,
- Sıkıntı hissi,
- Huzursuzluk,
- Havale,
- Baş ağrısı,

DENİZ CANLILARI SOKMALARINDA İLK YARDIM

- Yaralı bölge hareket ettirilmez,
- Batan diken varsa ve görünüyorsa çıkartılır,
- Etkilenen bölge ovulmamalıdır,
- Sıcak uygulama yapılır.

İdeal İlk Yardım Çantası

TEŞEKKÜR EDERİM

